Biblioteca Centrală Regională Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

Organ al Ministerului Învățămîntului și Culturii și al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

Anul XII nr. 639 | vineri 15 decembrie 1961 | 8 pagini 25 bani

„Și atunci Aripioară de argint..." Prezentarea noilor cărți de povești de către bibliotecara Casei de cultură a sindicatelor din Craiova atrage întotdeauna noi cititori din rîndul micilor școlari.

Grija pentru bunul obștesc

În fiecare dimineață, înainte de a intra în școală, cîteva sute de elevi se opresc în fața scărilor și, cu multă răbdare, își curăță încălțămintea. Nu i-a obligat nimeni să facă acest lucru și nici nu-i controlează nimeni dacă-l fac sau nu. Fiecare elev a fost însă educat în școală, de către învățători și profesori, acasă, de părinți să păstreze bunurile obștești și de aceea curățirea cu regularitate a ghetelor înainte de a intra în școală o socotește ca pe o cerință firească.

Școala despre care vorbesc a fost dată în folosință în toamna aceasta. Este o clădire frumoasă, cu trei etaje, cu clase spațioase, a treia școală nouă din orașul Onești. În școala aceasta totul este nou. Și băncile comode, vopsite frumos, și tabla și scaunele și catedra, și covoarele de pe jos.

Cînd au venit prima zi la școală, pe lîngă bucuria că învață într-o școală atît de frumoasă, elevii s-au simțit mîndri pentru ca astă-vară cînd se construia școala însoțiți de cadrele didactice, au dat și ei ajutor la construirea școlii, cărînd cărămizi, scînduri. Conduși de profesori au vizitat fiecare clasă, laboratoarele, toată școala. Atunci au aflat de la profesori cu cîtă dragoste au muncit constructorii — părinții și frații lor — pentru ca ei să învețe într-o asemenea școală, cu cîtă grijă au fost făcute băncile, tabla, scaunele, dulapurile, toate obiectele din școală.

Și fiecare elev a înțeles atunci mai bine că are datoria să păstreze cu sfințenie aceste bunuri ale școlii, să participe la înfrumusețarea școlii, la menținerea ei cît mai curată, mai îngrijită. Așa a început în școală o pasionantă întrecere între elevi pentru cea mai frumoasă clasă. Ajutați de diriginți, de profesori, unii au aranjat perdelițe la ferestre, au adus ghivece cu flori. Alții au ajutat la pavoazarea clasei cu tablouri, cu lozinci.

Rezultatul întrecerii se discută la sfîrșitul fiecărei săptămîni. Clasa fruntașă este dată exemplu pe școală, este felicitată de conducerea școlii, de profesori. La titlul de clasă fruntașă în întrecerea pentru curățenie, pentru păstrarea bunurilor obștești, rîvnește fiecare clasă.

M. ROBEA

INSTRUCTOR ARTISTIC — ÎNVĂȚĂTORUL...

De cîte ori figurează aceste cuvinte în programele de concursuri, de cîte ori răsună ele în sălile cele mari ale căminelor culturale, cînd prezentatorul anunță că pe scenă va urca un cor, o echipă de dansuri sau de teatru, o brigadă artistică de agitație! Iată-l, de pildă, pe doi dintre oamenii școlii de la Dăbuleni: pe Titu Păsculescu și pe Ștefan Petrescu. Dacă cel dintîi e obligat — prin natura sarcinii sale de dirijor — să apară pe scenă, munca celui de al doilea se desfășoară numai în sala de repetiții și în culise. Și într-un caz și în celălalt — și în multe mii de alte cazuri — învățătorul nu urmărește să-și etaleze talentul propriu, ci să ajute afirmarea talentelor sutelor de mii — ale acelora care peste zi lucrează în brigada de cîmp, îngrijesc vacile, dau zor la prașile, la vie, făuresc belșugul colectivei și al țării întregi. Și este o mare mulțumire a instructorului de dans din Dăbuleni, aceea de a fi condus formația sa la primul loc pe țară în recentul Concurs, ajutînd-o să întruchipeze în ritmul furtunoaselor jocuri oltenești munca de zi cu zi a colectiviștilor. Așa cum te satisface o lecție bună, pe care școlarii au ascultat-o cu ochii mari, atenți să nu le scape nici una din spusele învățătorului, tot astfel biruințele artistice de pe scena căminului, menite să ajute înfăptuirea deplină a colectivizării și sporul neîncetat al roadelor, sînt un izvor de bucurie pentru învățător.

Căci și scena căminului e o catedră. Au înțeles-o bine și iubitorii de teatru din Călărași — ziua învățători, seara interpreți ai eroilor contemporani pe care-i recomandă la cursuri copiilor. Și la această echipă a sindicatului învățămînt din orașul de pe Dunăre se observă aceeași pasiune de a comunica și altora priceperea de a face artă. De ani de zile, colectiviștii din satele înșirate de-a lungul Borcei văd piese ca „Nila", „De-o vîrstă cu furtuna" sau „Gara mică", dar în același timp artiștii amatori din aceste sate sînt ajutați de profesorii și învățătorii călărașeni să joace ei înșiși teatru, pentru bucuria și învățătura consătenilor lor. La Roșeți, la Ștefan Vodă, la Radu Negru, seri la rînd ei poposesc în calitate de regizori amatori.

Poate că nu mulți au auzit de satul Inuc de prin părțile Huedinului. Patru formații înmănunchează 150 artiști amatori. Iar case sînt în tot satul 100. La școală sînt doar doi învățători: Elisabeta Görög și Iosif Nagy. Ei se mîndresc cu activitatea lor la două școli: aceea cu catedră și bănci și aceea cu scenă și scaune.

Și cîți alți oameni ca aceștia, modești și harnici, n-ar mai putea fi amintiți! În timp ce într-un sat din Bărăgan, la Fierbinți, profesorul Petre Smărăndescu dă glas, cu corul cel nou al colectiviștilor pe care-l conduce, „Baladei Bărăganului" — cîn-

T. GHEORGHIU

(Continuare în pag. 2-a)

ÎN PREAJMA VACANȚEI DE IARNĂ

Am primit de curînd la redacție, din partea conducerii unei școli medii, invitația de a participa la o discuție interesantă.

— Analizați rezultatele primului trimestru? — am întrebat noi. — Nu este prea devreme?

— Analiza o vom face mai tîrziu, peste vreo două săptămîni, în cadrul consiliului pedagogic — ne-a răspuns directoarea școlii. În ședința de astăzi discutăm în primul rînd pregătirile pentru vacanța de iarnă a elevilor.

Răspunsul ni s-a părut deosebit de semnificativ. Iată că, alături de probleme cum sînt deschiderea anului școlar, organizarea recapitulării materiei, analiza situației la învățătură a elevilor — se discută acum de către colectivele pedagogice și felul cum va fi organizată vacanța. Inseamnă că pe graficul pregătirii școlare a noii generații, vacanțele nu mai sînt socotite „zone albe". Ele au acum un rol determinat, bine definit, în refacerea forțelor fizice și intelectuale ale elevilor, în dezvoltarea educației lor comuniste, în îmbogățirea orizontului lor cultural.

Vacanța de iarnă cu tradiționalul alai vesel de fulgi de zăpadă, de săniuțe lunecînd în chiote pe pantele repezi ale dealului, cu bucuriile jocului în aer liber și farmecul serbării pomului de Anul Nou poate căpăta o deosebită valoare educativă. O știm cu toții, dar în trecut am discutat prea puțin despre acest lucru. De aceea se întîmpla adesea să pregătim pentru copii, în aceste zile, doar activități monotone care-i țineau închiși între patru pereți și repetau mai mult sau mai puțin lecțiile ținute în cursul trimestrului. Iar unii dintre noi, profesorii, anunțau cu chipul sever și impenetrabil o listă nesfîrșită de exerciții și teme — „că doar e vacanță și tot n-aveți ce face".

Așa dar să stăm acum, în preajma acestei noi vacanțe de iarnă și să discutăm. Să-i lăsăm și pe tineri să viseze la ceea ce ar vrea să facă în zilele vacanței și să ajutăm ca aceste visuri să devină faptă.

Nu vom dezvălui în articolul acesta nici un secret deosebit. Știe fiecare profesor cît de mult doresc adolescenții să urce, în zilele vacanței de iarnă, culmile înzăpezite ale munților, către cabane, în alternarea de lumini și umbre ale înserării care face ca pe întinderile de alb imaculat să sclipească luciri de diamant. Apoi, în zori, după ce un îndrăzneț deschide primul pîrtia coborîrii pe schiuri, săgetînd prin aerul rece, ozonat, șirul lung al elevilor va porni după el, încercînd minunata senzație de forță, curaj și abilitate pe care ți-o dă sportul nesfîrșitelor întinderi de zăpadă. Către prînz desenul întrețesut pe nea de vîrfurile sutelor de schiuri va fi acoperit de liniatura mai robustă a săniilor în lunecarea lor pe pantă.

Veseli, purtînd în suflet bucuria sărbătorească a înălțimilor, grupurile de elevi vor coborî apoi în orașe pe potecile care deschid în fiecare clipă perspectivele unui peisaj de neuitat. Aici, vizitînd marile cetăți industriale, ei vor pătrunde în atmosfera unei alte sărbători, mai sobră și mai profundă: sărbătoarea colectivelor muncitorești care și-au îndeplinit cu succes planurile de producție, și-au realizat și și-au depășit angajamentele.

Traduse în limbaj precis, pedagogic, toate acestea înseamnă educație patriotică, fizică și estetică.

Celor mici, gîndul la vacanță le trezește în primul rînd imaginea jocurilor în aer liber, a patinelor cu care pot zbura pe gheață, imaginea pomului de iarnă, a ambianței de basm care îl învăluie, a „poveștilor adevărate" pe care le spun cu acest prilej fruntașii în producție, oamenii de știință, scriitorii. Copiii le sorb cu aviditate cuvintele și vor să afle cît mai multe: cum e în uzină și cum se toarnă oțelul, cum se prelucrează firele sintetice, ce se face din stuf, ce face în vacanță Tic Pitic, dar mai ales cum va zbura omul spre alte planete.

O carte bună este întotdeauna un prieten de neprețuit al după amiezelor și serilor de vacanță. (Dacă este foarte bună chiar și al dimineților...). De aceea recomandările noastre în această privință vor fi primite întotdeauna cu bucurie, cu recunoștință de către elevi. Totul este ca ele să nu apară drept o temă obligatorie pentru vacanță, ci drept un sfat, un îndemn de la un tovarăș apropiat care cunoaște mai multe.

Intreceri sportive, carnavaluri, serate artistice și literare, concursuri „cine știe cîștigă", concursuri de șah — toate lăsate la alegere, după preferințele elevilor — vor completa bogatul program al vacanței.

O dată cu sunetul clopoțelului care va anunța sfîrșitul ultimei ore de curs a zilei de 23 decembrie și pînă la prima oră de curs din ziua de 11 ianuarie 1962 elevii vor fi în vacanță.

Nenumăratele bucurii ale copiilor în timpul vacanței de iarnă stau în puterile noastre. Să le dăruim cu dragoste aceste bucurii căci ele îi vor face să îndrăgească și mai mult școala, învățătura, munca.

M. HERIVAN

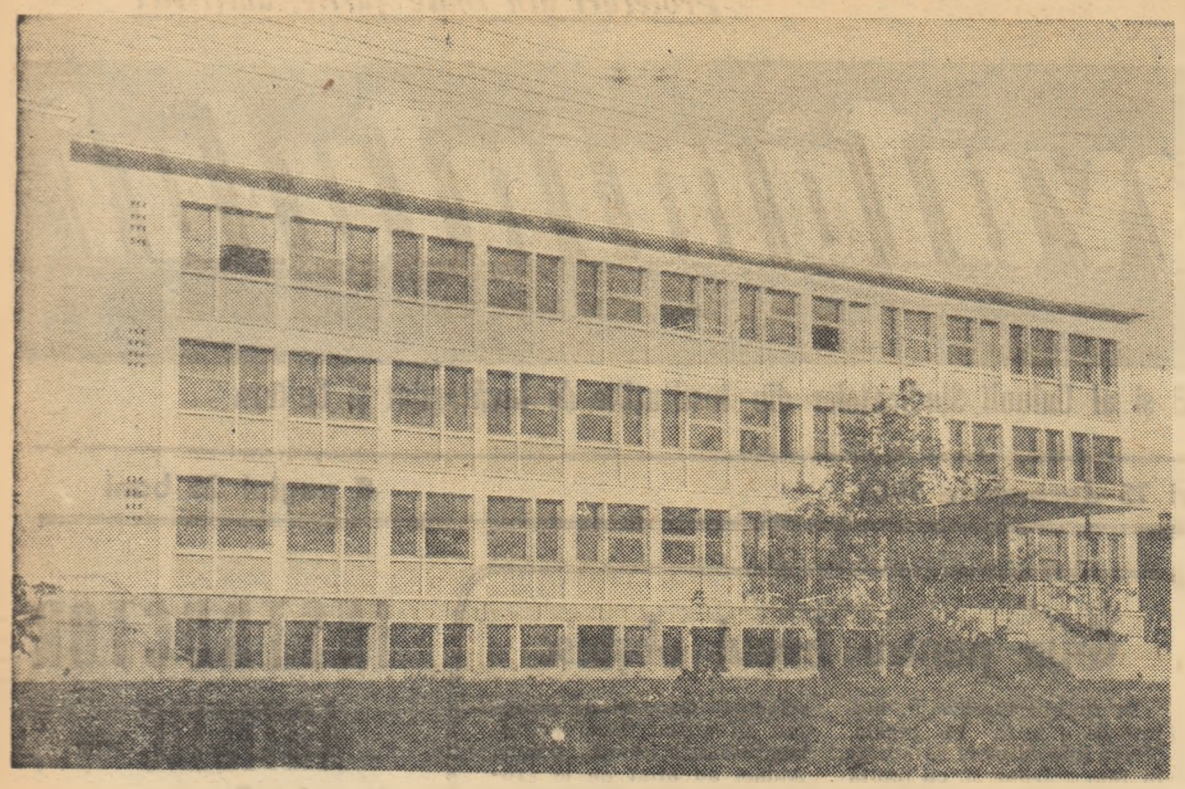

Clădirea nouă școlii construită în acest an în cartierul Giulești

Alegerile sindicale în școli

Sprijin activ procesului instructiv-educativ

„Comitetul sindical de secție s-a preocupat în mod deosebit de ridicarea nivelului profesional al membrilor de sindicat, obținînd pe această linie rezultate frumoase". Această apreciere cuprinsă în hotărîrea adoptată cu prilejul adunării de dare de seamă și alegeri la școala medie „I. L. Caragiale" din Capitală reflectă cu exactitate calitatea muncii desfășurate de comitetul sindical de secție.

In darea de seamă prezentată la adunare și în discuțiile ce au avut loc pe marginea ei s-a vorbit pe larg despre activitatea rodnică desfășurată de comitetul sindical de secție în vederea creșterii procentului de elevi promovați, în vederea combaterii mediocrității. Față de anii anteriori, anul acesta s-a obținut un procent mai mare de promovați ridicîndu-se totodată calitatea cunoștințelor elevilor. O dovadă concludentă în acest sens este raportul între numărul elevilor cu medii de 8,9 și 10 (870 de elevi) și cel al elevilor cu situație mediocră la învățătură (390 de elevi). Procentul de promovați a crescut simțitor și la școala serală.

Numeroase au fost acțiunile prin care comitetul sindical de secție a contribuit la dobîndirea acestor rezultate. Pentru ca experiența profesorilor și învățătorilor fruntași să fie cunoscută de toate cadrele didactice, au fost organizate schimburi de experiență, lecții deschise și consfătuiri de muncă pe diferite teme. S-a acordat multă atenție sprijinirii tinerelor cadre didactice. Așa, de pildă, învățătoarele Ioana Ghiță și Maria Corlan și-au îmbunătățit munca datorită sprijinului primit de la tovarășele Calita Borcea și Elvira Moraru, cadre didactice cu experiență, care obțin bune rezultate la clasele lor.

Realizările dobîndite în școală în anul care a trecut se datoresc și sprijinului permanent dat elevilor mai slabi. În acest sens un rol important l-au avut consfătuirile de muncă organizate de către comitetul de secție, în care s-a discutat despre metodele ce trebuie folosite pentru ridicarea claselor rămase în urmă, despre măsurile ce trebuie luate în vederea îmbunătățirii frecvenței și despre căile menite să asigure disciplina conștientă a elevilor.

Așa cum s-a subliniat în cadrul dezbaterilor, comitetul sindical de secție a pus în centrul preocupărilor sale organizarea unor acțiuni care să ducă la întărirea legăturii între activitatea desfășurată în școală și munca din producție. Pentru a da cadrelor didactice posibilitatea să îmbine mai strîns cunoștințele științifice pe care le predau elevilor cu problemele practice s-au organizat periodic vizite ale acestora la diferite întreprinderi și instituții științifice. Bunăoară, s-au făcut vizite la Institutul de fizică nucleară, la I.O.R., la fabrica de coloranți „Dr. Istrate".

Atît darea de seamă cît și discuțiile au scos în evidență și alte aspecte ale muncii comitetului sindical de secție în direcția ridicării permanente a nivelului muncii cadrelor didactice. Totodată în cuvîntul lor participanții la discuții au vorbit despre lipsurile care mai dăinuie încă și care vor trebui să fie lichidate cît mai grabnic.

De exemplu, aprecînd ca pozitivă activitatea desfășurată de comitetul sindical de secție, profesoara Paraschiva Vereș a subliniat și unele deficiențe privind organizarea lecțiilor deschise. Ea a arătat că la una din cele mai bune lecții deschise, cu tema: „Măsurile caracteristice ale curentului electric", nu s-a asigurat prezența tuturor profesorilor de specialitate.

Profesoara Matilda Vîrșe s-a ocupat în cuvîntul ei de sprijinul pe care-l dă comitetul sindical de secție muncii cadrelor tinere și a cerut să se acorde în viitor mai multă atenție acestei probleme.

Adunarea generală a dezbătut cu simț de răspundere aspectele cele mai însemnate ale muncii comitetului sindical de secție scoțînd în evidență contribuția adusă de acesta la îmbunătățirea procesului de învățămînt ca și deficiențele care au existat. Hotărîrea adoptată de adunarea generală a pus în fața noului comitet al sindicatului (la această școală, datorită creșterii numărului de cadre didactice, a luat ființă un sindicat) o serie de sarcini importante cum sînt atragerea și instruirea unui larg activ sindical, organizarea temeinică a consfătuirilor de muncă, întărirea muncii culturale și a celei financiare etc. Sub conducerea organizației de partid comitetul sindicatului va trebui să mobilizeze întregul colectiv al școlii în vederea îndeplinirii acestor sarcini, în vederea îmbunătățirii continue a instruirii și educării elevilor.

P. MĂRGINEANU

INSTRUCTOR ARTISTIC — ÎNVĂȚĂTORUL...

(Urmare din pag. 1)

tare a vremurilor noi — în altă parte a țării, la Buteni — Gurahonț, profesorul Romulus Botto, contribuie ca activitatea formației corale, ce numără o sută de ani, să capete tot mai mult o strălucire nouă: cei 124 colectiviști înalță cîntare partidului, gospodăriei, satului luminat de soarele socialismului.

Alături de mii de învățători care conferențiază la cămin, care dau sprijin desfășurării învățămîntului agricol de masă, care pregătesc — cu tactul și minuțiozitatea caracteristice omului școlii — serile de calcul ce dovedesc cu cît e mai cîștigat colectivistul decît întovărășitul, învățătorii — instructori artistici își dau aportul la educarea socialistă a țărănimii, la înflorirea atîtor și atîtor talente din popor, cărora scena căminului le este larg deschisă.

În satele țării sînt mii de scene — și pe toate pulsează viață nouă, gînduri inspirate, hotărîrea de a înfăptui țelurile stabilite de partid agriculturii. Nenumărați învățători contribuie în zilele de iarnă ca, și prin programele artistice, masa de milioane a oamenilor muncii de pe ogoare să capete noi cunoștințe, să-și dezvolte conștiința socialistă pentru ca satul să facă noi pași înainte pe drumul socialismului, al bețșugului. În strădania și succesele fiecărei formații de artiști amatori de la sate, care în serile de iarnă se va manifesta pe scena căminului, va fi prezentă și apreciată, ca o contribuție prețioasă, munca modestă și devotată a instructorului artistic — învățătorul.

POȘTA redacției

Prof. MIRCEA ANDRIOAIE — raionul Iași

Întrucît nu aveați studiile terminate la 1 august 1959 nu puteți primi gradul definitiv fără examen.

Deoarece aveați însă peste 5 ani vechime la acea dată puteți fi încadrat și salarizat cu salariul prevăzut pentru gradul definitiv în categoria la care vă dau dreptul studiile, cu obligația de a vă prezenta la examenul de definitivat și a obține gradul definitiv în cel mult 3 ani de la susținerea examenului de stat.

I. BELCIUG — Directorul școlii din comuna Satu-Mare, raionul Rădăuți

Un învățător atestat și care a obținut ulterior calificarea de profesor, poate cere rectificarea atestării trimițînd la M.I.C. în acest scop o cerere însoțită de copia legalizată a ultimului act de studii și de vechiul atestat.

MANOLE BALAIS — directorul școlii din com. Măluișteni, raionul Bîrlad

1. Învățătorii care nu aveau cel puțin 5 ani vechime la 1 august 1959 și n-au primit gradul definitiv fără examen, rămîn în continuare în categoria stagiar, grupa de vechime 0-3 ani, pînă la trecerea examenului de definitivat, chiar dacă între timp au depășit stagiul de 5 ani.

2. Absolvenții școlii medii care nu aveau cel puțin 5 ani vechime la 1 august 1959, sînt încadrați și salarizați în continuare ca învățători stagiari în categoria II-a de salarizare, chiar dacă ulterior au depășit stagiul de 5 ani.

3. Profesorii proveniți din învățători sau cu studii echivalente care urmează cursurile institutelor de învățămînt superior pregătitoare de cadre didactice pentru învățămînt, după promovarea anului III se încadrează ca profesorii de categoria II-a cu obligația de a continua studiile pînă la terminarea acestora. Deoarece facultatea de chimie industrială nu pregătește cadre didactice pentru învățămîntul de cultură generală cel la care vă referiți nu poate fi încadrat ca profesor în categoria a II-a de salarizare.

COLECTIVUL DIDACTIC al Școlii de 8 ani — Pașcani

Potrivit dispozițiilor în vigoare, sumele primite pentru orele cumulate nu intră în calcularea drepturilor. Pentru concediul de odihnă se iau în considerație, pe lîngă salariul de bază, sporurile care fac parte integrantă din salariu (indemnizații pentru diriginți, directori, indemnizații pentru predarea la două-patru clase sau la seral, indemnizații pentru anumite localități), precum și premiile.

Tov. GHIȚĂ BACIU — Tulnici, raionul Focșani

Absolvenții școlilor medii care predau la clasele V — VII sînt încadrați și salarizați ca învățători în categoria I-a de salarizare. Dacă aveau peste 5 ani vechime la 1 august 1959, sînt încadrați ca învățători definitivi din grupa 5 — 10 ani. Cei care nu aveau 5 ani vechime la 1 august 1959 sînt încadrați ca învățători stagiari, grupa 3 ani, cît timp funcționează în învățămînt sau pînă se califică și trec în altă categorie.

În cazul la care vă referiți, salariul este de 900 lei.

Prof. MARGARETA CÎRNAȚIU — Cubleșu-Someșan, raionul Gherla

Cine este în anul V de facultate este încadrat ca profesor în categoria a II-a de salarizare, dacă a fost înainte de a termina facultatea tot în învățămînt. Dacă nu avea 5 ani vechime la 1 august 1959, pentru a beneficia de acordarea gradului definitiv fără examen, rămîne în continuare ca stagiar în grupa 0 — 3 ani, pînă la trecerea examenului de definitivat.

Prof. NICULINA TEODORESCU — Văsieți, raionul Moinești

Absolvenții școlilor medii care predau la clasele V — VII sînt încadrați și salarizați la fel cu învățătorii din categoria I-a de salarizare.

Cine are peste 5 ani vechime ca suplinitor la 1 august 1959, dacă predă și în prezent la clasele V — VII, are dreptul la un salariu de 900 lei, prevăzut pentru învățători de gradul I cu gradul definitiv, grupa de vechime 5 — 10 ani.

J. POPOVICI — Tulcea

Pensionarii care continuă să funcționeze în învățămînt în posturi vacante sau ca suplinitori ai unor cadre didactice, au dreptul să primească salariul prevăzut pentru gradul definitiv, în grupa corespunzătoare de vechime și studii.

În cazul cînd aveți peste 20 ani vechime și studii corespunzătoare (școala pedagogică sau școala normală) aveți dreptul la un salariu de 1.100 lei. Rectificarea salarizării cade în sarcina secției raionale, pe baza actelor prezentate.

TOADER VIȘAN — Bălțărești, raionul Panciu

Cadrele necalificate care au împlinit după 1 august 1959 stagiul de 5 ani sînt salarizate în continuare ca cei stagiari, pînă la terminarea calificării și trecerea examenului de definitivat.

Cheltuielile de transport se acordă numai pentru sesiunile legale de examene.

INFORMAȚII

Sesiune științifică a Institutului de științe pedagogice

Institutul de științe pedagogice organizează în zilele de 16—17 decembrie a.c. cea de a IV-a sesiune științifică.

Ședința festivă de deschidere a sesiunii va avea loc sîmbătă, 16 decembrie, orele 10 dimineața, în aula Universității „C. I. Parhon".

La sesiune se vor prezenta comunicări în legătură cu următoarele probleme: educația comunistă, școala de 8 ani, instruirea practică a elevilor în producție, probleme de metodică, probleme ale învățămîntului special și probleme privind istoria pedagogiei romînești.

Cadrele didactice sînt invitate să participe la lucrările sesiunii.

Cadre didactice, studenți, elevi!

Abonați-vă din timp la periodicele Societății de Științe Matematice și Fizice din R.P.R. pe anul 1962, pentru a vă asigura obținerea lor în tot cursul anului. Prețul abonamentelor:

— „Gazeta matematică și fizică" seria A lei 36 anual.

— „Gazeta matematică și fizică" seria B lei 18 anual.

— „Matematikai és fizikai lapok" lei 18 anual.

Abonamentele se pot face individual sau colectiv prin oficiile poștale locale sau prin factorii poștali.

PENTRU VACANȚĂ DE IARNĂ

LA DRUM!

Filele cad repede din calendar. O zi... încă una... Peste cîteva zile vom fi din nou în pragul vacanței. Pe măsură ce se apropie, simțim vacanța în atmosfera clasei, în freamătul și nerăbdarea cu care copiii așteaptă momentul cînd va sosi această binevenită perioadă de recreatorare.

„Dar ce vor face copiii noștri în vacanță? Cum își vor petrece timpul?" Aceasta este o întrebare pe care și-o pune acum orice pedagog. Și mulți își vor aminti, poate, cu acest prilej de zilele încă apropiate ale vacanței de vară, se vor gîndi cu plăcere la minunatele excursii în care și-au însoțit elevii. „Ei, dar atunci era vară. Era altceva!" va spune poate cineva, socotind că zilele de iarnă nu sînt tot atît de potrivite pentru excursii. Nimic mai greșit! Iarna conferă excursiilor o bogăție de frumuseți cel puțin egală cu aceea din timpul verii. Pe copii îi așteaptă pădurile verzi de cetină, drumurile prin defilee și pe culmi, cu zăpadă proaspătă, aerul ozonat, cerul înalt și albastru spre care se înalță crestele munților. Ce neîntrecut prilej pentru a le îmbogăți sufletul, pentru a sădi în ei capacitatea de a fi sensibili la frumusețile naturii, pentru a le căli voința și dîrzenia, pentru a le dezvolta sentimentul dragostei față de patrie, pentru a-i face mai robuști, mai veseli, mai comunicativi, mai buni!

Drumul urcă în pantă, bocancii de schi sînt destul de grei, iar rucsacul te apasă în spate. Pînă sus, pe culme, mai sînt trei sau patru sute de metri. Băiatul din coada coloanei, cu fruntea aburită de sudoare, s-ar asera pe-o piatră în marginea drumului. Dar pînă acum nimeni n-a dat vreun semn de oboseală și în sufletul lui se trezește hotărîrea de a nu fi el acela. E greu urcușul. Trei... două... o sută de metri trec tare încet. Dar la capătul lor se află satisfacția de a fi rămas dîrz, de a nu fi cedat unei slăbiciuni de moment.

Și apoi, de-acolo, de sus, se deschide panorama splendidă a culmilor înzăpezite, pierdute din măgură în măgură pînă hăt departe, în pinzele albăstrii ale zării. Pînă jos, în vale, se întinde o pantă dulce pe care schiurile șerpuiesc foșnind lin pe zăpada albă care țîșnește de sub tălpicile prelungi de lemn, răsucite în cristiane cu sclipiri argintii. Și aerul deas, rece, curat, mîngîie în pale de vînt obrajii tinerești îmbujorați, ochii strălucitori, chipurile pline de zîmbet. Fuga lungă, amețitoare trece pe sub poala unei păduri fermecate cu brazi înalți și tăcuți, îmbrăcați în blănuri grele de zăpadă, pe lîngă un crîng cu ramuri de cristal. Cineva a căzut și a lunecat tîrîș, rîzînd, cu brațele întinse pe covorul alb și moale. Goana se întrerupe, se oprește în curbe scurte și bruște. Fețele îngrijorate se pleacă spre un coleg, un prieten apropiat, un tovarăș de drum. Nu e nimic grav. Îngrijorarea de-o clipă se topește în rîsete, în strigăte și glume, într-o minunată voie bună. Unde este băiatul acela timid, retras, care stă tot timpul tăcut în banca din fund? Dar celălalt, acela slab și egoist, care părea încredințat că lumea toată a fost creată numai pentru propriul lui confort? Și timiditatea și egoismul s-au pierdut, au rămas agățate pe undeva, pe vreun colț de stîncă, lîngă șuvoiul unui pîrîu zgomotos, au dispărut în sentimentul voioșiei și al solidarității colective.

Sprijinit în rachetele lungi, cu mănușile boante agățate în buzunarul larg al hanoracului, profesorul explică ceva mîngîind parcă zările cu mîna întinsă. O lecție? Cum vreți! Nici un elev n-o socotește ca atare. „Vedeți întinderile acelea cu puieți? Sînt săditi abia de un an. Acolo au fost cîndva păduri nesfîrșite, jefuite fără milă în alte vremi. Și mai la stînga, sus... Drumul acela care serpuiește printre stînci... Pe-acolo s-au dat luptele despre care v-am vorbit..." O lecție de geografie? De istorie? De economie politică? E din toate cîte puțin. Cîte nu poți învăța dintr-o excursie?

Pe itinerariul ei se află un gigant industrial, o hidrocentrală, stîlpii de înaltă tensiune ai unei magistrale electrice, o gospodărie agricolă de stat.

Chiar dacă nu putem pleca prea departe, o călătorie de o zi sau două pînă la pădurea de fag din apropiere sau pînă la gospodăria agricolă colectivă din satul vecin, pînă la un loc care le este încă necunoscut copiilor, va fi totuși un prilej de a le îmbogăți sufletul și mintea cu imaginea unui colț de țară. Pretutindeni elevii pot vedea ceva din noul peisaj al patriei noastre, pot întîlni și cunoaște oameni, minunații constructori ai vremurilor pe care le trăim. Dintr-o excursie se adună un noian de amintiri și, alături de imaginile care vor rămîne în memorie, elevii vor cîștiga un bun alcătuit din bogăția noilor idei, simțăminte și convingeri ce se vor înfiripa o dată cu ele.

Poate că locul schiurilor va fi luat de săniuțe. (Mai ales că o anumită vîrstă reclamă indiscutabil acest „material sportiv"). Sau poate că iarna, care anul acesta nu prea se dovedește înclinată spre gratitudine, ne va împiedica să ne bucurăm de schiuri și săniuțe. Dar nu aceasta este esențialul. Trebuie să-i ajutăm pe copii să-și petreacă vacanța într-un chip frumos, recreativ, plăcut, să le dăm posibilitatea să înlocuiască plictiseala unor zile de sterilă trîndăveală petrecute în casă, cu bogatele și multiplele satisfacții ale drumeției.

Bineînțeles că nu numai aceasta este singura modalitate în care elevii își pot petrece vacanța. Bineînțeles că nu numai excursiile vor putea umple timpul liber al elevilor. Profesori și învățători grijulii vor ști să alcătuiască un frumos program de club, să organizeze acțiuni locale, carnavaluri, vizionări de filme și spectacole, jocuri, să pună la dispoziția copiilor mijloace variate și interesante pentru a-și petrece timpul într-un chip inteligent. Totuși, printre ele, excursiile, drumeția, plimbarea și jocul în aer liber, în natură rămîn cele mai frumoase, mai plăcute și mai interesante. Să scoatem rucsacurile părăsite de astă vară, hanoracele, bocancii... Să ne pregătim de drum! Cu siguranță că elevii abia așteaptă să pornim.

O. BUZESCU

A căzut prima zăpadă. Și o dată cu ea au început și bucuriile săniușului

Pregătiri la club

Deși mai este destul timp pînă la sărbătoarea pomului de iarnă, la Clubul sindicatelor din învățămînt București se fac pregătiri intense. Ca și în alți ani, întregul club va fi la dispoziția copiilor cadrelor didactice din Capitală.

Peste 40 de brazi și 300 m. de ghirlandă de brad vor împodobi culoarele și sălile clubului. Vor fi amenajate săli speciale în care copiii se vor juca, vor asculta povești, vor citi cărțile și revistele care le sînt destinate. În sala de festivități va fi instalat pomul de iarnă. Aici, darnicul Moș Gerilă se va întîlni cu cei mici.

Anul acesta comitetele raionale ale sindicatelor din învățămînt din Capitală au rezervat fonduri importante pentru sărbătoarea pomului de iarnă. Toți copiii membrilor sindicatelor din învățămînt vor primi daruri: haine, încălțăminte, cărți, jucării și, bineînțeles, dulciuri. Sărbătorirea pomului de iarnă va fi organizată la club de către fiecare comitet raional în parte în zilele vacanței de iarnă.

Cercurile și formațiile artistice ale clubului au pregătit de pe acum frumoase programe artistice. Astfel, teatrul de marionete, pe lîngă cele 4 piese pe care le are în repertoriu, va prezenta premiera piesei „Peștișorul de aur" după basmul cu același nume de Pușkin. La buna reușită a programelor artistice își vor da concursul și formațiile de balet, corul de copii și ansamblul de operetă format din copii. De asemenea, vor fi invitați în mijlocul copiilor membrilor sindicatelor din învățămînt scriitori pentru copii, artiști de la teatrele pentru copii, precum și formații artistice ale copiilor de la alte cluburi și din școli.

Judecînd după pregătirile care se fac, după bogatul program întocmit, sărbătorirea pomului de iarnă va fi plină de bucurii.

A. S.

O vie activitate sportivă

Practicarea sporturilor de iarnă se numără printre cele mai mari bucurii ale vacanței care va începe în curînd. De aceea atît pentru elevii care-și petrec vacanța în familie cît și pentru cei ce vor pleca în excursii sau tabere nu trebuie omisă organizarea activităților sportive — concursuri de schi, de volei, de șah, de tenis de masă — sporturi ce sînt prevăzute în regulamentul spartachiadei de iarnă a tineretului la care mii și mii de reprezentanți ai tineretului studios își vor disputa întîietatea. Vacanța de iarnă este un minunat prilej pentru elevi de a participa la această competiție, precum și la probele celei mai mari competiții școlărești — campionatele republicane școlare — care conform regulamentului și calendarului competițional sînt în plină desfășurare.

Demne de urmat sînt exemplele școlilor care de pe acum au trecut la asigurarea celor mai bune condiții pentru ca elevii să petreacă zile minunate de vacanță. Astfel, școlile din regiunea Mureș — Autonomă Maghiară, vor dispune la Topliță de un centru al activităților sportive de iarnă. Școlile sportive de elevi din Brașov, Predeal și Rișnov organizează în comun o tabără a sporturilor de iarnă la Predeal. Cele două școli sportive de elevi din București vor fi și ele prezente în această acțiune, organizînd tabere și centre de antrenament pe Valea Prahovei, în Făgăraș și la Ciucaș.

La Muntele Mic se va organiza un centru de schi la care vor participa elevii cei mai pricepuți din școlile sportive de elevi din întreaga țară, precum și elevii școlilor medii cu program special de educație fizică.

Succesul excursiilor și taberelor turistice în care sînt alese trasee mai dificile depinde în cea mai mare măsură de pregătirile care se fac de pe acum. Fixarea unei conduceri pricepute, verificarea echipamentului, înzestrarea elevilor cu material sportiv, îmbinarea armonioasă a organizării cu ordinea, disciplina și inițiativa vor duce la realizarea scopului propus.

În sălile de educație fizică se vor organiza concursuri de gimnastică, jocuri sportive, vor fi pregătiți elevii în vederea participării lor în cele mai bune condiții la spartachiada de iarnă a tineretului și la campionatele republicane școlare.

Acolo unde condițiile climaterice permit este necesar încă de pe acum să se treacă la amenajarea unei baze necesare desfășurării activității sportive în aer liber — pante pentru schi, trambuline pentru sărituri, patinoare etc.

În vederea amenajării acestor baze vom ține seama de o serie de condiții privind alegerea locului și amplasarea lor.

Astfel, la urcușul pe schi se va alege un teren neted unde, pe grupe, elevii își vor putea desăvîrși tehnica mersului pe schi. Pentru elevii avansați traseul va trece prin poieni, drumuri de pădure, rîpe. Se recomandă alegerea unui traseu prin pădure, ferit de vînt.

Pentru coborîre pe schiuri se va ține de asemenea seama de nivelul de pregătire al elevilor. În funcție de această pregătire va fi aleasă și panta de schi. Cu cît colectivul cu care se va lucra va fi mai avansat, cu atît lungimea și unghiul de înclinare al pantei va fi mai mare. Pentru a se lucra în bune condițiuni și pentru a evita accidentele panta va fi în prealabil bătătorită cu schiurile.

Orice schior care și-a însușit tehnica schiului poate să învețe ușor să sară de pe trambulină. Aceste sărituri se vor învăța la început pe teren variat, sărind de pe movile și de pe trambuline mici înălțate cu mijloace proprii. Trambulinele mici pentru începători se pot construi foarte ușor pe panta naturală a dealului. La amenajare se va ține seamă de locul de plecare, panta elanului, parabola, panta de aterizare, curba de ieșire și platoul de oprire. La alegerea locului pentru amenajarea trambulinei se va ține seama, de asemenea, ca ea să fie dispusă pe creasta pantei, pentru a nu fi întroienită de zăpadă.

Amenajarea patinoarelor se poate face pe rîuri, eleștee, lacuri, precum și pe uscat. Locul pentru amenajarea patinoarelor naturale îl vom alege cît mai aproape de sat, de școală, ferit de vînt, deci, de preferință, lîngă un mal înalt sau lîngă o pădure. Dacă alegem un rîu pentru amenajarea patinoarului ne vom orienta către o porțiune fără curenți rapizi, căci altfel vor exista ochiuri care multă vreme nu vor prinde decît o pojghiță subțire de gheață, fiind foarte primejdioase pentru patinatori.

Pe uscat se pot amenaja patinoare fără a fi nevoie de investiții. În curtea școlii, pe o porțiune netedă, terenul va fi stropit cu apă, în așa fel încît să înghețe. Acolo unde sînt guri de apă, patinoarul poate fi inundat cu apă de la extremități spre mijloc. (Se va evita inundarea cu apă în timpul gerurilor mari). Acolo unde nu există guri de apă, patinoarul va fi inundat cu apă din butoaie așezate pe sănii.

O dată terminate amenajările sportive de iarnă se trece la întocmirea unui plan de antrenare a elevilor în practicarea activităților sportive.

Succesul cel mare îl asigură în această privință concursurile. La schi se vor organiza ștafete pe distanțe scurte și concursuri pentru trecerea normelor Complexului G.M.A.

Măsurile care au fost luate și se vor mai lua pe plan local vor trebui să ducă în primul rînd la recrearea tinerilor și vor fi orientate în strînsă legătură cu interesul pe care diferitele activități sportive îl stîrnesc în mijlocul elevilor.

Prof. MIHAIL TÎRNOVEAN
șeful serviciului de cultură fizică din M.I.C.

Iarna ca și în miezul verii cercul sportiv al Palatului pionierilor din București desfășoară o vie activitate. Iată-i pe cîțiva membri ai acestui cerc în timpul unui antrenament la baschet.

LA SFÎRŞIT DE TRIMESTRU

Zilele trecute am întrebat un elev silitor din clasa a IX-a a unei şcoli medii cum se simte acum la sfîrşitul trimestrului, în preajma vacanţei de iarnă. Mi-a răspuns că nici n-are cînd să se gîndească la vacanţă, atît e de ocupat. „La istorie avem de pregătit toată materia de pînă acum pentru un extemporal pe care-l vom da luni; la franceză şi naturale am cîte o singură notă şi oricînd pot fi ascultat; pregătesc un referat pentru ora educativă; fac parte din brigada artistică şi repetăm de două ori pe săptămînă pentru programul pomului de iarnă; să vedem ce surprize îmi vor aduce tezele de la romînă, istorie şi ştiinţele naturale".

Toate acestea se întîmplau cu 10 zile înaintea încheierii celui mai lung trimestru al anului şcolar. Din păcate, nu se întîmplau numai în şcoala unde învaţă elevul cu care am stat de vorbă. Am avut impresia, mergînd acum în unele şcoli din raion, că mă găsesc într-un atelier codaş care, la sfîrşitul trimestrului, depune eforturi pentru realizarea planului.

Desigur, încheierea trimestrului cere eforturi deosebite atît din partea cadrelor didactice cît şi din partea elevilor. Este însă sarcina directorului, a diriginţilor şi a tuturor cadrelor didactice de a lua toate măsurile ca elevii să nu fie supraîncărcaţi, să lucreze într-un ritm care să le permită asimilarea şi consolidarea cunoştinţelor.

Grija cea mai de seamă trebuie să fie aceea a parcurgerii în întregime a materiei planificate pe trimestrul I. Bineînţeles, nu în orice condiţii. Acolo unde profesorii sau învăţătorii au simţit nevoia unor recapitulări mai temeinice sau acolo unde a trebuit să se revină asupra materiei din clasele anterioare şi, ca urmare, materia planificată nu poate fi parcursă în întregime, am dat cadrelor didactice indicaţia ca lecţiile ce nu au putut fi predate să fie planificate în trimestrul următor, avîndu-se în vedere faptul că, în orice caz, întreaga materie prevăzută în programă trebuie predată pînă la sfîrşitul anului.

Am pus acum în faţa şcolilor o serie de cerinţe şi în privinţa încheierii situaţiei la învăţătură a elevilor. În primul rînd, cerinţa ca examinarea să se facă din lecţia la zi. Este cu desăvîrşire neindicat să se examineze din întreaga materie sau din cîteva capitole ca şi să se anunţe extemporale, care cer, de asemenea, pregătirea mai multor lecţii.

Par lipsite de importanţă — mai bine-zis se dă puţină importanţă unor măsuri organizatorice legate de încheierea trimestrului. In anul trecut au fost, de pildă în raionul nostru, numeroase cazuri în care profesorii au întîrziat cu încheierea mediilor sau nu le-au trecut în situaţia de la sfîrşitul catalogului; alţii au lăsat mediile unor elevi neîncheiate şi i-au examinat din toată materia în afara orelor de clasă. Unii diriginţi au întîrziat cu centralizarea situaţiei şi întocmirea raportului, n-au trecut mediile trimestriale în carnetele de note. Iată o serie de fapte din cauza cărora dările de seamă de la sfîrşitul trimestrului n-au putut fi lucrate aşa cum trebuie, n-au oglindit situaţia reală din şcoală. De aceea am atras atenţia şcolilor din raion asupra măsurilor necesare pentru evitarea unor asemenea greşeli, pentru ca din analiza activităţii pe primul trimestru să putem trage toate învăţămintele necesare îmbunătăţirii muncii pe viitor.

Nu numai încheierea trimestrului trebuie pregătită cu grijă, ci şi vacanţa de iarnă. Hotărît, vacanţa este în primul rînd un mijloc de odihnă şi recreere a elevilor. De aceea am atras din nou atenţia cadrelor didactice să nu dea elevilor nici un fel de teme pentru această perioadă. În schimb, ne vom îngriji să organizăm pentru ei excursii, tabere, competiţii sportive, carnavaluri, reuniuni tovărăşeşti, seri literare, le vom recomanda cărţi potrivite vîrstei şi preocupărilor lor, spectacole etc. Desigur, nu-i vom aduce pe toţi copiii la şcoală pentru asemenea acţiuni în fiecare zi, ci le vom lăsa posibilitatea să-şi aleagă ei acţiunile preferate.

Perioada de odihnă trebuie folosită şi de cadrele didactice. Unii învăţători şi profesori nu şi-au efectuat concediul în timpul vacanţei de vară. Le-am arătat că este bine să şi-l îndeplinească acum. Cei care rămîn în şcoală vor primi sarcini pentru îndeplinirea programului de activitate cu elevii şi îşi vor continua activitatea social-obştească în cadrul S.R.S.C., al căminelor culturale, al cercurilor de citit, al bibliotecilor etc.

Dar pentru pedagogi vacanţa este şi o bună perioadă de pregătire a muncii din trimestrul II ca şi pentru ridicarea generală a nivelului lor. Numai în ultimul timp au apărut cîteva cărţi al căror conţinut trebuie neapărat cunoscut de cadrele didactice. — „Munca profesorului diriginte", „Munca dirigintelui", de N. T. Boldîrev, „Bazele educaţiei comuniste", „Organizarea colectivului de elevi" etc.

Activitatea din etapa următoare va începe astfel în condiţii mai bune şi pentru elevi şi pentru profesori, va putea fi tot mai plină de roade.

MIRCEA CUCU
şeful secţiei de învăţămînt a raionului Stalin — Bucureşti

O consfătuire cu directorii şcolilor

Secţia de învăţămînt şi cultură a raionului Rm. Vîlcea a organizat nu de mult o consfătuire cu directorii şcolilor de 8 ani şi medii, pentru a analiza desfăşurarea procesului de învăţămînt în prima perioadă a anului şcolar şi pentru a stabili unele măsuri concrete cu privire la încheierea cu succes a trimestrului I. Participanţii au asistat totodată la două lecţii deschise şi au audiat două referate cu temele „Pentru realizarea unui învăţămînt de calitate" şi „Aportul părinţilor în educarea şi instruirea elevilor".

În această consfătuire, pe lîngă numeroasele realizări obţinute de cadrele didactice din şcolile raionului, au fost arătate şi unele lipsuri. Astfel au fost criticate o serie de cadre didactice care ţin lecţii rupte de problemele practicii. Au fost citaţi în această privinţă o serie de învăţători care nu dau elevilor lor spre rezolvare probleme cu date din producţie. De asemenea, s-a arătat că unele cadre didactice încalcă dispoziţiile cu privire la evitarea supraîncărcării, dînd de exemplu elevilor din clasa a V-a să rezolve o dată cîte 10-12 probleme.

Consfătuirea a scos la iveală şi unele lipsuri în ceea ce priveşte munca în rîndurile părinţilor. S-a subliniat astfel că unele şcoli au înţeles greşit contribuţia pe care trebuie s-o aducă familia la munca instructiv-educativă. La aceste şcoli li s-au ţinut părinţilor lecţii şi conferinţe despre felul cum se predau anumite obiecte de învăţămînt. Dar părinţii nu au sarcina să predea lecţii. Lectoratul pedagogic are datoria să-i înarmeze pe părinţi cu unele cunoştinţe despre educarea copiilor, nu despre predarea lecţiilor.

În încheierea consfătuirii s-au dat indicaţii privind felul cum trebuie să-şi îndeplinească directorii şcolilor şi cadrele didactice sarcinile legate de sfîrşitul trimestrului.

Inv. ION DINA
corespondent, comuna Frinceşti

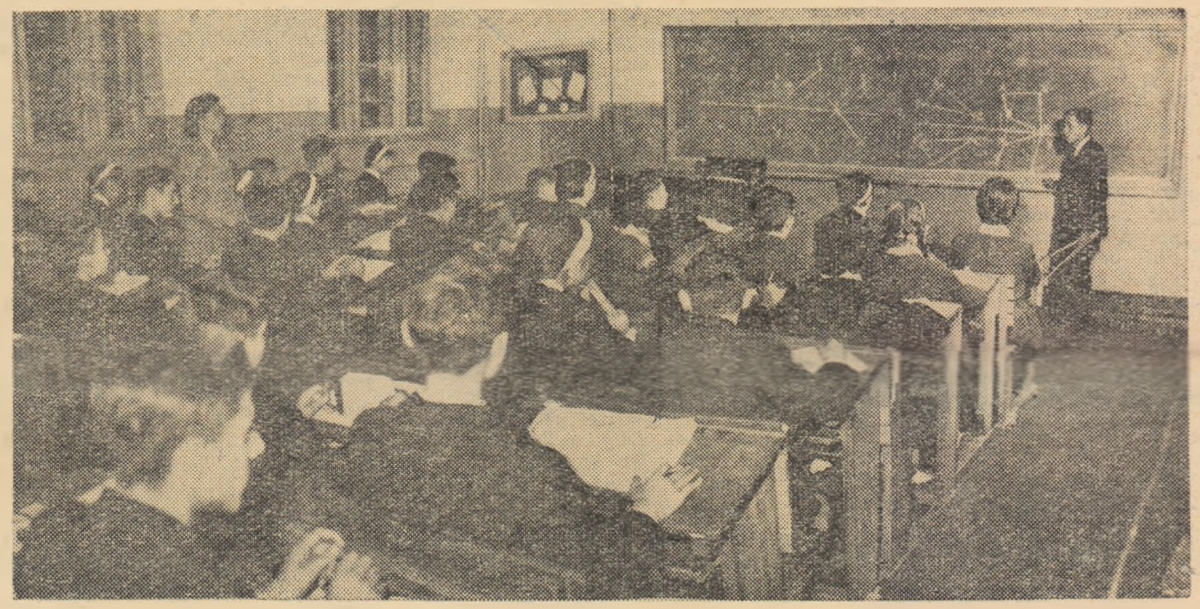

Lecţie de geometrie la Şcoala medie „Mihai Viteazul" din Capitală

Formulări exacte — cunoştinţe exacte

— Ionescule, dacă aduni cifra 9 cu cifra 7, ce număr capeţi drept rezultat ?

Vi s-a întîmplat desigur nu o dată să auziţi învăţători care formulează astfel exerciţiile date elevilor lor.

Dar noţiunea de număr ca rezultat al unei măsurători nu poate fi identificată în nici un caz cu noţiunea de cifră. Cifrele nu sînt decît semne, simboluri grafice ale numerelor.

Din păcate, însă, avem dese ori prilejul să constatăm că, aşa cum sunetele sînt identificate cu semnele grafice corespunzătoare — literele — numerele sînt confundate cu cifrele. Poate că la prima vedere nu pare atît de grav faptul că auzim vorbindu-se de numere „cu optsprezece cifre", deşi numărul tuturor cifrelor la un loc este doar de zece căci, „toată lumea înţelege despre ce este vorba". O astfel de formulare are cel puţin avantajul de a pune în evidenţă faptul că numerele se scriu cu cifre şi deci arată implicit că numărul şi cifra sînt noţiuni deosebite.

Puţin mai complicate devin lucrurile atunci cînd analizăm, de pildă, regula divizibilităţii cu trei dată în manualul de aritmetică pentru clasa a V-a (ed. 1960 pag. 93) : Un număr este divizibil cu trei dacă suma cifrelor sale luate ca simple unităţi este divizibilă prin trei. Aceasta ar însemna că toate numerele de telefon din Capitală, bunăoară, sînt divizibile cu trei, căci se scriu cu şase cifre, iar a lua o cifră oarecare, de pildă 7, ca simplă unitate înseamnă a neglija faptul că ea reprezintă numărul 7 şi a ţine seama doar de faptul că ea este „o" cifră, deci o unitate. Şi aici însă se poate obiecta că în general toată lumea înţelege despre ce este vorba, că în fond comunicarea între oameni se face pe baza unor convenţii general acceptate şi că o formulare riguroasă este mai greoaie şi deci ar fi mai greu însuşită de elevi.

Este discutabil dacă lipsa de rigurozitate poate fi motivată de uşurinţa priceperii de către elevi a unei anumite reguli sau noţiuni. Fără a intra în amănunte, nu ne putem împiedica să ne gîndim că pe baza unui astfel de raţionament ar trebui, de pildă, să nu mai predăm în şcoală teoria electro-magnetică asupra naturii luminii, deoarece teoria corpusculară este mai uşor însuşită de elevi.

Este adevărat că în clasele mici prezentarea riguroasă a noţiunilor nu poate fi întotdeauna respectată. Dar acest fapt nu poate justifica neglijarea completă a deosebirilor dintre diferite noţiuni şi folosirea unor termeni în locul altora. Rezultatul unui astfel de procedeu este că elevii se deprind cu un limbaj incorect, a cărui corijare necesită mai tîrziu nenumărate eforturi.

În realitate este mult mai uşor să-i obişnuim pe elevi cu o exprimare corectă chiar de la început. Dacă în perioada în care nu cunoaşte încă regulile gramaticale un elev spune „caietul este a meu", învăţătorul îl corectează fără să i se pară de loc grav faptul că nu-i poate explica regula gramaticală respectivă. De cele mai multe ori, însă, acelaşi învăţător trece cu vederea o formulare ca „numerele formate din mai multe cifre" (manualul de aritmetică pentru clasa a III-a, ed. 1961, pag. 49 şi altele) deşi numerele nu sînt formate din cifre, ci doar se scriu cu cifre.

Nu pretindem să li se explice elevilor din clasa a III-a motivul pentru care trebuie să spunem „numere scrise cu mai multe cifre" în loc de „numere formate din mai multe cifre". Dar nu vedem nici un motiv care să împiedice folosirea unei formulări corecte. Desigur însă că începutul trebuie să-l facă manualele.

Se ripostează adesea că multe cuvinte sînt improprii şi totuşi oamenii înţeleg foarte bine despre ce este vorba. Dacă exemplul privitor la regula divizibilităţii cu trei nu a fost suficient pentru a arăta netemeinicia unor astfel de afirmaţii, să urmărim şi alte efecte pe care le are lipsa unei preocupări atente pentru a evita formulările confuze, incorecte sau nesemnificative.

Am asistat deunăzi la două lecţii de aritmetică — una la clasa a III-a şi alta la clasa a IV-a. Nu intenţionăm să analizăm aceste lecţii, căci nu acesta este obiectul articolului de faţă. Ne vom referi doar la cîteva aspecte ivite în cursul lor, care ilustrează modul cum se reflectă în predare lipsa de preocupare pentru o exprimare clară şi logică.

Lecţia de la clasa a III-a avea drept scop consolidarea deprinderilor de citire şi scriere a numerelor pînă la un miliard. (Formularea din manual a acestui capitol este „Numeraţia orală şi în scris a numerelor de mai multe cifre"). Neglijînd diferenţa dintre noţiunea de număr şi reprezentarea grafică a acestuia, învăţătoarea a acceptat, la întrebarea „Ce sînt ordinele ?", răspunsul „locul pe care îl ocupă fiecare număr", deşi corect ar fi fost „locurile pe care le ocupă fiecare dintre unităţile cu ajutorul cărora formăm numărul" sau, măcar, „Locurile ocupate de fiecare dintre cifrele cu ajutorul cărora scriem numărul". Luînd ca exemplu numărul 791 de milioane, învăţătoarea a afirmat ea însăşi că „în clasa miilor nu avem nici un număr". Greşeala comisă nu a făcut decît să întărească şi mai mult convingerea elevilor că număr, cifră sau unitate sînt de fapt unul şi acelaşi lucru.

În clasa a IV-a, greşelile de exprimare, deşi mai flagrante, au trecut tot atît de nebăgate în seamă — lucru firesc atîta vreme cît exprimarea precisă şi corectă nu constituie o preocupare anume. Avînd de rezolvat un exerciţiu în care era vorba de o scădere (exerciţiul nr. 93 din manualul de aritmetică pentru clasa a IV-a, ed. 1961, pag. 92), elevul de la tablă a spus la un moment dat „Celălalt termen al sumei este..." fără ca învăţătoarea să-l corecteze. Ceva mai tîrziu, în cadrul aceleiaşi lecţii, învăţătoarea, vorbind despre numerele mixte a simţit nevoia să justifice operaţiile de introducere a întregilor în fracţie şi a afirmat : — „Introducem întregii în fracţie pentru ca să lucrăm mai uşor". După numai cîteva minute, vorbind despre fracţiile cu numărătorul mai mare decît numitorul, a simţit din nou necesitatea de a justifica operaţia — de data aceasta o operaţie de scoatere a întregilor din fracţie — şi a dat clasei explicaţia : — „Transformăm fracţiile în întregi pentru ca să lucrăm mai uşor cu ele".

Lăsînd la o parte faptul că nu era vorba de a „transforma" o fracţie în întregi — lucru de altfel nu întotdeauna posibil — caracterul contradictoriu al explicaţiilor date, aspectul lor neconvingător, cu totul formal, au fost cu atît mai negative cu cît învăţătoarea însăşi simţise că este necesară justificarea operaţiilor.

La vîrsta de 7—10 ani elevii nu pot sesiza astfel de lucruri. Dar tocmai aceasta impune deprinderea lor de la început, chiar dacă este vorba de o deprindere mecanică, cu un limbaj cît mai corect şi precis. Ştim doar cu toţii că este mult mai uşor să formezi de la început o deprindere corectă decît să corectezi mai tîrziu una greşită.

V. MANOLACHE

PLANIFICAREA... PE TEME

Au trecut trei luni de la începutul anului şcolar. Trimestrul I se apropie de sfîrşit. Pentru ora de citire de astăzi elevii clasei a II-a au textul de la pagina 10 — „Tatăl şi feciorii".

Sînt nedumerit. De ce oare după aproape şaptezeci de lecţii de citire, cîte s-au scurs pînă acum, se predă astăzi abia a şasea lecţie din manual? Să fi fost ea atît de dificilă încît învăţătorul a lăsat-o în mod intenţionat pentru sfîrşitul trimestrului? Nicidecum. Povestirea e foarte simplă şi uşoară, iar ca întindere nu depăşeşte treisprezece rînduri

Privesc cu atenţie cărţile elevilor, cu filele răsucite şi răvăşite de la un cap la altul şi încep a mă lămuri. Aici trebuie să fie ceva în legătură cu planificarea. De aceea îl las în pace pe învăţător şi încerc să pătrund în tainele planificării.

Şase exemplare aidoma, ca şase surori gemene, bătute cu îngrijire la maşină pe foiţă subţire, îmi înfăţişează planificarea lecţiilor de citire pentru cele şase clase a II-a, cîte are şcoala. Lecţiile sînt grupate pe teme: şcoala, toamna, satul şi oraşul, pădurea, familia — aşezate corect, în ordine cronologică, de la 15 septembrie la 23 decembrie. Lecţia de astăzi, deşi la începutul cărţii, a căzut tocmai acum pentru că tema „familia", în care şi-a găsit locul cuvenit, a fost prevăzută în plan pentru luna decembrie. Privesc dezorientat şi întrebător foaia de hîrtie. Şi îmi pare că aud „planificarea" însăşi povestindu-mi cum s-a ajuns aici. Ascultaţi şi dvs. ce spune:

„După ce am stabilit cîteva „teme" (şcoala, toamna, satul şi oraşul, pădurea, familia), am început să cercetez pe rînd lecturile din manual şi să le repartizez pe fiecare, la tema respectivă. Astfel, lecturile în care se spunea ceva despre învăţătură, despre carte, sau în care măcar o singură dată era scris cuvîntul „şcoală", treceau automat la tema „şcoala". Un text în care am întîlnit cumva o frunză galbenă, o floare ofilită, o barză sau puţină brumă, trecea fără drept de apel la tema „toamna". Orice întîmplare cu fraţi, surori, părinţi, bunici şi alte rudenii şi-a găsit locul în tema „familia". Aşa am procedat cu toate textele din manual, pe care le-am împărţit în dreapta şi-n stînga, după nevoile temelor. Uneori citeam, citeam, şi mă întrebam nedumerită: „Asta merge la „pădure" sau e mai potrivită pentru toamnă"? Sau ceastălaltă, care se potriveşte şi pentru „sat" şi pentru „familie", unde e mai nimerit s-o trec?" Cînd lecţia se potrivea tot aşa de bine la toate temele o dirijam obligatoriu spre compartimentul rămas în urmă.

Mai greu a fost pentru fiecare temă ca, la rîndul ei, să se regăsească în labirintul manualului. De pildă, „şcoala", ca să dea de rostul celor 18 lecţii cu care am înzestrat-o, era cît pe ce să-şi dea duhul, alergînd năucă de la un cap la altul al cărţii de citire şi făcînd salturi ameţitoare, peste zeci de pagini. Nu i-a fost de loc uşor s-o ţină tot într-o fugă, de la pag. 26 la 36, apoi la 45, de acolo la 62 şi mai departe la 75 şi, fără să aibă cînd să-şi tragă sufletul, să aibă cînd să-şi tragă sufletul, să se trezească tocmai la pag. 111, ca apoi să nu-şi găsească linişte nici la pagina 155.

Dar nici cu asta n-am terminat. A început pentru mine şi, la fel pentru cartea de citire, o grijă şi mai mare: Cu care temă să pornesc şi în ce ordine să urmeze celelalte? A fost nevoie să utilizez toată energia şi autoritatea mea de „planificare" pentru a pune ordine. M-am legat la ochi şi am început să mă joc cu temele de-a baba oarba. Pe care cum o prindeam, o şi „planificam". Astfel am reuşit să fac această bună orînduială: şcoala, toamna, satul şi oraşul, pădurea, familia. Le-am ursit apoi cît să trăiască fiecare, în bună înţelegere cu calendarul, de la 15 septembrie şi pînă la 23 decembrie.

„Şcoala" a căpătat locul întîi, cu cele 19 lecţii ale ei, pe care le-am înşirat zilnic, de la 15 septembrie pînă la 6 octombrie. În acest timp ea a rămas atotstăpînitoare pe mintea şi pe inima şcolarilor. Era necesar şi folositor să fac acest lucru la început, pentru că după aproape trei luni de vacanţă elevii trebuiau să-şi dea bine seama că a început şcoala, că ei se află la şcoală şi mai ales că sînt şcolari.

Cînd cartea a fost cutreierată de la un cap la altul şi golită de tot ce era în legătură cu şcoala, am trecut la cele 7 lecţii despre „orientare în natură", începînd de la 7 octombrie şi pînă la 17 octombrie. După ce i-am orientat mai bine de o săptămînă, elevii s-au convins că unul dintre aspectele principale ale vieţii este „orientarea în natură".

Se sfîrşea luna octombrie şi toamna bătea nerăbdătoare la uşă. I-am dat şi ei fără discuţie rîndul: 6 lecţii, una după alta, de la 20, la 26 octombrie. Frumos, bine şi folositor: O săptămînă încheiată elevii au trăit numai şi numai sentimente de toamnă.

Cînd toamna şi-a încheiat sorocul, iar elevii au fost bine „tomnificaţi", i-am întrodus douăzeci de zile într-un regim sever de „sat şi oraş", administrîndu-le 15 lecţii cu această temă

Sătui de atîta sat şi oraş, aveau nevoie să se recreeze undeva într-un loc liniştit. De aceea i-am trimis să trăiască în „pădure", de la 20 noiembrie şi pînă la 4 decembrie.

Pentru că se apropia luna decembrie şi copiii nu mai puteau fi lăsaţi în pădure pe vreme de iarnă, am dat rîndul temei „Familia". I-am adus, deci, în sînul familiei şi, de la 5 la 23 decembrie, într-un şir de 15 lecţii, într-o atmosferă familială, le vorbesc despre viaţa în familie.

Cu aceasta mi-am încheiat activitatea pe trimestrul I şi abia aştept trimestrul II, ca să mă ocup — cu acelaşi elan — de planificarea temelor care au mai rămas rătăcite printre filele cărţii de citire: „iarnă", „grădina de legume şi livada", „animalele domestice" etc. deşi mulţi spun că aş face cam acelaşi lucru pe care l-a mai făcut pe vremuri răposata „metodă a centrelor de interes".

★

Planul pe care ne-am îngăduit să-l înfăţişăm mai sus în această formă alegorică, din dorinţa de a sublinia consecinţele negative la care poate să ducă o orientare greşită în planificarea lecţiilor, arată clar că gruparea textelor din cartea de citire pe teme şi predarea lor în bloc nu este justificată din nici un punct de vedere.

Textele de lectură din manualul de citire satisfac cerinţele unei tematici fixate prin programa şcolară, prezentînd elevilor — într-o formă literară accesibilă — numeroasele şi variatele aspecte ale lumii înconjurătoare, în complexitatea, multilateralitatea şi interdependenţa lor. Studiindu-le aşa cum ni le înfăţişează realitatea, îi ajutăm pe elevi să le cunoască temeinic, să înţeleagă legăturile lor fireşti. Prezentarea vieţii pe compartimente izolate şi artificiale, încadrate în perioade deosebite de timp, dă elevilor o imagine greşită asupra lumii şi vieţii.

Practic, o grupare iniţială pe teme nici nu se poate efectua, întrucît într-un text literar mai ales nu se prezintă obiecte şi fenomene cu desăvîrşire izolate. Conţinutul unei lucrări înfăţişează numeroase şi variate aspecte, idei, sentimente. O grupare a lecţiilor pe idei şi pe teme, oarecum relativă, este posibilă numai în lecţiile de recapitulare, după ce întreaga materie a fost parcursă.

Planificarea trimestrială trebuie să se orienteze după manual, în care lecţiile de lectură sînt orînduite într-o succesiune gradată, cu respectarea legăturilor logice, fireşti dintre idei şi fapte. Bineînţeles că unele corecturi de detaliu se pot face, în cazul cînd ordinea stabilită de manual nu corespunde cu unele situaţii specifice, cînd survin diferite evenimente, cînd ea nu se află în pas cu desfăşurarea anotimpurilor, cu activitatea oamenilor, cu unele acţiuni ale şcolii şi ale clasei etc. Aceasta înseamnă că manualul poate fi adaptat şi actualizat, dar nu răsturnat şi restructurat după concepţii cu totul deosebite.

În cazul la care ne-am referit necesitatea de a planifica lecţiile după indicaţiile programei a fost greşit înţeleasă. Programa şcolară nu cuprinde subiectele sau titlurile textelor de lectură şi nici nu stabileşte succesiunea lor în ordinea predării. În programă este fixat doar conţinutul obiectului, cu indicarea temelor mari, a problemelor şi ideilor generale care trebuie să satisfacă cerinţele predării în fiecare clasă.

Învăţătorii care n-au ţinut seama de ordinea stabilită în manual au ajuns într-o situaţie foarte dificilă. Astfel, unii din ei n-au ţinut în trimestrul I nici o lecţie despre trecutul patriei, despre frumuseţile şi bogăţiile ei, n-au predat nici o lecţie despre plantele şi animalele din mediul înconjurător etc. Toate aceste texte au fost lăsate deoparte, întrucît nu se încadrau în temele planificate de ei. Urmează ca ele să fie predate în trimestrele II şi III, în cadrul altor teme, continuîndu-se aceeaşi greşeală.

Credem că planificarea lecţiilor de citire pe teme şi predarea în bloc a acestora a pornit dintr-o greşită inspiraţie. Cei care au adoptat această orientare pot să mai îndrepte în parte lucrurile, renunţînd la ea în trimestrele următoare.

Prof. HARALAMBIE SEPEŢEANU

Lucrări frontale în laboratorul de chimie

Opinii despre manuale

Incă ceva despre abecedar

În cele ce urmează nu intenţionez să arăt importanţa pe care o au manualele pentru elevii de toate vîrstele şi clasele şi nici succesele importante obţinute în elaborarea acestora. Doresc doar să semnalez, în calitate de învăţător la clasa I-a, şi alte lipsuri pe care le-am constatat în ediţia din 1961 a Abecedarului şi care nu au fost menţionate în nota apărută sub titlul „încurcături" în numărul 637/1961

Răsfoind manualul pot să constat că autorii lui nu ţin seama de faptul că repetarea este o condiţie importantă a consolidării cunoştinţelor predate. Astfel, litera „u" (de tipar), a doua literă cu care fac cunoştinţă elevii, nu mai poate fi întîlnită decît la şapte lecţii după ce a fost predată, în cuvîntul mure. Mă îndoiesc că memoria elevilor din clasa I-a îi va putea ajuta s-o mai recunoască după atîtea lecţii.

Există în carte şi o lipsă de concordanţă între ilustraţii şi texte. La pag. 52, de pildă, „bunica" din text este, în ilustraţie, o tînără îngrijitoare de păsări. La pag. 20, după text Ana trebuie să aibă în coş mure, dar în ilustraţie nu se vede nici o mură. La pag. 28 în text se spune „Maria ia cana", dar ilustraţia nu reprezintă de fapt o cană.

La pag. 16, unde se predau literele „R" şi „r" (de tipar), ilustraţia principală reprezintă o fetiţă care aleargă să alunge un cîine ce „se ceartă" cu o pisică urcată într-un pom. Celelalte două ilustraţii, secundare, reprezintă, una un ardei, iar alta o căruţă. Nici un cuvînt care să înceapă cu „r" mic.

Uneori nu se păstrează cît de cît proporţiile dintre diferitele obiecte cu care sînt ilustrate textele. Iată de pildă, la pag. 31 nuca este la fel de mare cu cana şi cu rama prezentate în aceeaşi pagină, iar mărul este chiar mai mare decît ele; la pag. 67, porcul este cam la fel de mare cu ursul ş.a.m.d. Acest lucru nu este recomandabil, căci alterează simţul proporţiilor şi le poate da elevilor o imagine deformată asupra realităţii.

Lecţia „Moş Martin" de la pag. 81 vorbeşte despre urs, dar cuvîntul „urs" nu este amintit niciodată în text. Cred că nu e indicat să-i punem pe elevi în faţa unor asemenea... şarade.

Mă întreb dacă din lecţia „Chiţ, chiţ!" de la pag. 76 nu cumva băieţii vor trage concluzia că este bine să se ascundă seara în camera fetelor şi să le sperie?!

B. NICOLAE

Ajutor pe jumătate

Lui Petruţ îi place cu deosebire limba romînă. Îl atrag mai ales orele de lectură literară. Acasă, după ce şi-a terminat de învăţat şi de scris, mai zăboveşte pe carte, recitind bucăţile studiate sau făcînd lectura celor pe care urmează să le înveţe în cursul acestui an. Se simte bine în universul de haz şi voioşie al poveştilor lui Creangă, e nerăbdător să afle noi întîmplări — triste sau vesele — spuse cu măiestrie inegalabilă de Sadoveanu. Vrea să ştie cît mai multe, să pătrundă cît mai adînc sensul celor citite în carte, al fiecărei expresii, al fiecărui cuvînt. De aceea, adeseori, îl poţi auzi în clasă întrebîndu-l pe profesor ce înseamnă cutare sau cutare cuvînt găsit în lecturile cu care se delectează. E drept, şi cartea îl ajută. Aproape fiecare bucată din manual are trimiteri la subsol pentru explicarea cuvintelor necunoscute. Dar pentru el, elev în clasa a VI-a, ajutorul pe care îl dă cartea nu e suficient, căci iată, multe cuvinte sau expresii pe care elevul nu le cunoaşte nu sînt lămurite în carte. De pildă, la lecţia „Peneş Curcanul", **parapete, spăngi, liftă**; la fragmentul din biografia lui I. Creangă expresiile „a învăţa cruce — ajută", „a umbla huciu — marginea" etc.

De fapt, nici nu e suficient de clar criteriul după care sînt selecţionate cuvintele de explicat în manualul pentru clasa a VI-a. Nu atît elevii, cît profesorii se întreabă pe bună dreptate de ce autorii cărţii au socotit, bunăoară, că un copil de 12—13 ani ar cunoaşte ce este **antimoniul**, dar nu ştie ce este **cobaltul** sau **telurul** (vezi bucata „Ardealul"), ştie ce este **sucală**, dar nu ştie ce este **pieptănuş** (pag. 32), ştie ce înseamnă **a zăpsi**, dar nu cunoaşte cuvîntul **iarmaroc** (pag. 33-34).

Şi în ce priveşte explicaţiile de la subsolul paginilor ar fi cîte ceva de spus. Bunăoară, nu o dată profesorul este pus în situaţia să dea explicaţii la aceste explicaţii! La pag. 26 de exemplu, lămuririle de la subsolul paginii cu privire la noţiunea **redută**, introduc un termen nou, **meterez**, pe care cartea îl explică de abia la pag. 40 (într-un fel discutabil); la pag. 30, explicaţiile date la cuvîntul **vornic** introduc noţiunea de **„primar la sat"**, necunoscută de cei mici şi lămurită în carte de abia peste cîteva lecţii, la pag. 101 (şi aci — după părerea noastră — într-o formă inaccesibilă: „primar — şeful unei administraţii comunale din trecut"). Tot astfel, necesită explicaţii suplimentare precizările de la pag. 58 în legătură cu „şleahta pospolită", nume dat nobilimii poloneze, „organizate **în corp** de armată" de la pag. 115 în legătură cu pergolă — construcţie din **„cadre de lemn"**... ş.a.m.d.

Este foarte bună ideea de a se atrage atenţia copiilor asupra cuvintelor care apar în forme incorecte în unele texte. Dar de ce nu se foloseşte procedeul acesta în toate cazurile unde este necesar?

Fără îndoială, în munca lor la clasă profesorii au datoria şi se străduiesc să explice copiilor cît mai clar, mai pe înţelesul lor, toate cuvintele şi expresiile ce le sînt necunoscute.

Dar copiii, după cum bine ştim, trebuie să lucreze şi independent cu cartea. In această muncă, ea, cartea, trebuie să-l suplinească pe profesor şi să-l ajute pe elev. Cu asemenea scăpări, însă...

A. G.

O viitoare naturalistă ? Poate... În orice caz o elevă la care se formează temeinice deprinderi de ordine și dragoste pentru frumos.

Pe urmele materialelor publicate

În nr. 627 din 22. IX. a.c. al „Gazetei învățămîntului" a apărut articolul „Ce părere aveți, tovarăși educatori ?", în care erau criticate abaterile unor cadre didactice de la Casa de copii din Blaj. Articolul critica, de asemenea, secția de învățămînt și cultură a regiunii Brașov, care nu a controlat și nu a ajutat suficient nici Casa de copii din Blaj, nici celelalte case de copii din regiune.

În numerele următoare ale gazetei au fost publicate o serie de scrisori trimise redacției de educatori din alte case de copii, de profesori, diriginți și directori de școli care au luat o fermă atitudine critică față de lipsurile de la Casa de copii din Blaj.

Însușindu-și critica adusă prin paginile gazetei, secția de învățămînt și cultură a regiunii Brașov a adoptat o serie de măsuri privind îmbunătățirea muncii în cadrul Casei de copii din Blaj — măsuri ce sînt în curs de realizare. Statul popular regional a organizat o brigadă care a controlat cu multă seriozitate, sub toate aspectele, activitatea ce se desfășoară în casele de copii.

La începutul lunii decembrie a avut loc o consfătuire la care au participat directorii caselor de copii din regiunea Brașov, instructorii superiori de pionieri din aceste case, precum și inspectorii secțiilor de învățămînt și cultură raionale. În cadrul consfătuirii s-au prezentat referate privind diverse laturi ale muncii în cadrul caselor de copii, precum și concluziile brigăzii statului popular regional. Materialele prezentate, discuțiile purtate au avut menirea de a scoate în evidență experiența pozitivă dobîndită de unele case de copii, ca cele din Făgăraș, Mediaș, Sibiu, de a combate neajunsurile care se manifestă, de a releva problemele ce se cer a fi soluționate de către organele învățămîntului.

Controlul efectuat, consfătuirea organizată, au fost deosebit de rodnice. Eficiența lor depinde de perseverența cu care vor fi înlăturate lipsurile semnalate, de atenția cu care vor fi aplicate indicațiile date, precum și de ajutorul pe care secțiile de învățămînt și cultură le vor acorda pe mai departe caselor de copii.

Cu fiecare în parte

Succesul activității educative este în bună măsură determinat de munca dirigintelui cu fiecare elev în parte. Înțelegînd acest lucru profesorii-diriginți de la Școala de 7 ani din comuna Fîrțănești, raionul Bujor, acordă o deosebită atenție particularităților individuale ale fiecărui copil, studierii personalității acestora și nu trec la măsuri de ordin educativ fără să cunoască mai întîi bine tot ceea ce caracterizează pe elevii respectivi.

Așa, de exemplu, diriginta clasei a VI-a „B" a constatat că o elevă a absentat foarte mult de la școală. Pentru a vedea ce are de făcut diriginta s-a hotărît să afle mai întîi cauzele acestor absențe. Astfel ea a constatat că eleva, care reluase școala după un an de întrerupere și repetă clasa, era deseori reținută de părinți pentru că aceștia își pierduseră încrederea în capacitatea de a învăța a copilului lor. De asemenea, eleva, descurajată de insuccesele firești din primele zile de școală, nu se mai simțea prea atrasă de învățătură.. Cunoașterea acestor date i-au servit dirigintei pentru a lua măsurile cele mai potrivite menite să ducă atît la lichidarea absențelor elevei respective cît și la îndreptarea situației ei la învățătură.

Un alt exemplu. În clasa a VII-a „A", unul din elevi era socotit unul dintre copiii slabi la învățătură. Observîndu-l îndeaproape diriginta a constatat însă că acest elev era disciplinat, inteligent și sîrguincios. Dar la lecții vorbea greoi și nu îndrăznea să ridice niciodată mîna pentru a răspunde la întrebări. Această comportare se explica prin aceea că elevul respectiv era excesiv de timid. În consecință diriginta a început să se ocupe mai temeinic de el pentru a-i insufla încrederea în propriile lui forțe, pentru a-l ajuta să devină mai îndrăzneț. Totodată a discutat cu ceilalți profesori îndemnîndu-i să-l solicite mai mult pe acest elev la lecții.

Munca atentă a profesorilor diriginți de la Școala de 7 ani din comuna Fîrțănești, raionul Bujor le dă satisfacția unor succese din zi în zi mai bogate.

Prof. M. RADU
Galați

PROBLEMELE ȘCOLII IN DEZBATEREA SESIUNII SFATULUI POPULAR AL ORAȘULUI SIBIU

SUB SEMNUL UNEI ÎNALTE EXIGENȚE

În anii puterii populare educația comunistă a tineretului — cauza pentru care militează școala, sub conducerea partidului — a devenit cu adevărat o cauză a întregului popor. Și este firesc să fie așa, deoarece educația comunistă a tinerei generații este o parte integrantă a operei de desăvîrșire a construcției socialismului.

M-am convins încă o dată de adevărul acestui fapt asistînd la recenta sesiune a sfatului popular al orașului Sibiu. Cu căldură, cu dragoste, cu spirit de răspundere au fost discutate aici, de către deputații oamenilor muncii din oraș, problemele muncii de educare a tinerei generații în spiritul comunismului.

Sesiunea a apreciat că în munca educativă s-au obținut numeroase succese ca urmare a folosirii unor metode și procedee variate, a unei strînse colaborări între școală, organizația de tineret și familie, ca urmare a creșterii nivelului ideologic, politic și profesional al cadrelor didactice. In mod special s-au scos în evidență succesele obținute în înarmarea elevilor cu concepția științifică despre lume — concepția materialist-dialectică. Elevii cunosc tot mai adînc — au spus participanții la discuții — cauzele fenomenelor din natură și societate, înțeleg tot mai bine lipsa de temei a concepțiilor mistice, a superstițiilor.

Rezultate însemnate s-au obținut pe linia educării patriotice a elevilor, pe linia educării lor politice. Marea majoritate a elevilor reușesc să înțeleagă sensul vremurilor pe care le trăim și în raport cu aceasta să se comporte ca atare. Așa cum s-a subliniat în sesiune aceasta este un rezultat al faptului că școlile și organizațiile de tineret din orașul Sibiu fac cunoscută elevilor lupta grea dusă în trecut de popor pentru independență și progres social și îndeosebi lupta nobilă și plină de jertfe a clasei muncitoare, în frunte cu partidul ei revoluționar, pentru o viață fericită și luminoasă a poporului. Cunoscînd, alături de aceasta, mărețele realizări, dobîndite de popor în anii puterii populare, frumusețile de nedescris ale patriei noastre, bogățiile ei, pe cei ce valorifică aceste bogății și creează, cu mîinile lor, noi și noi bunuri materiale și spirituale în folosul societății, elevii înțeleg tot mai adînc semnificația istoriei din trecut și de astăzi a țării noastre, minunatele ei perspective de dezvoltare. În această direcție excursiile școlare și-au dovedit din plin eficiența. Prin grija partidului și guvernului au participat în anul acesta la excursii peste 10.000 de elevi din orașul Sibiu, în afara celor 1300 de elevi care și-au petrecut vacanța în tabere. Ei au vizitat marile centre industriale de la Hunedoara, Reșița, Onești, Săvinești, Brașov, Făgăraș, Ploiești, au vizitat Bicazul, litoralul, monumentele istorice legate de lupta clasei muncitoare, monumente ale naturii.

Introducerea lucrărilor practice în școlile de 8 ani și medii, practica în producție a elevilor — toate i-au făcut pe elevi să îndrăgească și să prețuiască munca, să dobîndească valoroase cunoștințe și deprinderi practice, să iubească și să respecte pe cei ce muncesc și să dorească a participa și ei înșiși, chiar de acum, de pe băncile școlii, la munca comună a întregului popor. Așa se explică însuflețirea, elanul cu care au lucrat în cadrul brigăzilor de muncă patriotică organizate în timpul verii la gospodăriile agricole de stat din raionul Sibiu și Sighișoara, ca și în celelalte acțiuni obștești la care au participat. Așa se explică și faptul că tot mai mulți tineri sînt atrași spre producție, spre sectoare direct productive.

Făcîndu-se ecoul oamenilor muncii pe care-i reprezintă, deputații au scos în evidență și unele lipsuri care mai dăinuie în munca educativă. Ei au arătat că există încă neajunsuri în educația morală, că felul cum se desfășoară aceasta în unele școli din orașul Sibiu nu satisface întru totul cerințele zilelor noastre. Unii profesori se limitează la a-și preda lecțiile lor, interesîndu-se prea puțin de ceea ce fac elevii lor în afara orelor de curs, nu cercetează cauzele abaterilor săvîrșite de unii elevi în vederea înlăturării lor. De multe ori rădăcinile unor trăsături negative semnalate la elevi se găsesc în comportarea părinților acestora, dar unii diriginți și profesori, neavînd o legătură permanentă cu părinții, necunoscîndu-i, nefolosind importantul sprijin pe care-l pot primi în această direcție din partea deputaților, adoptă măsuri unilaterale, care nu duc la rezultate.

În cuvîntul lor o serie de deputați au arătat că este necesar nu numai de a intensifica munca în vederea formării unor trăsături noi la elevi, dar și de a lupta împotriva pătrunderii în rîndurile lor a rămășițelor mentalității și moralei burgheze. Desigur că aceste rămășițe nu apar din senin. Ele pătrund pe nevăzute, prin diverse portițe, acolo unde munca școlii este mai slabă, acolo unde lipsesc vigilența și combativitatea. Dar portițele de intrare a vechii mentalități pot și trebuie să fie depistate, lichidate, întrucît ele creează greutăți în munca de educare a omului nou.

Majoritatea deputaților au vorbit cu multă căldură și stimă despre munca plină de abnegație a profesorilor și învățătorilor.

— Noi părinții încredințăm educatorilor — a spus tovarășa Elfriede Scinteie — ce avem mai de preț, copiii noștri, cu încrederea deplină că sub atenta îngrijire a lor ei vor crește adevărați oameni — oameni cu pregătire multilaterală, harnici și devotați patriei noastre socialiste. Și trebuie să spun că această încredere pe care o am nu mi-a fost niciodată dezamăgită. Mă gîndesc la copiii mei, la copiii pe care-i cunosc.

Asemenea cuvinte de laudă, de respect și încredere față de școală și față de slujitorii ei au fost rostite de toți vorbitorii. Au fost citate numele unor profesori ca Ilie Manițiu, Eugenia Balaș, Lili Harmoth de la Școala de 8 ani nr. 15, Septimie Iacob, Elena Albescu de la Școala de 8 ani nr. 1, Vasile Vasu și Carol Gollner de la Școala medie nr. 1, Aurora Demetrescu și Melania Creangă de la Școala medie nr. 3 pentru seriozitatea cu care se pregătesc și pregătesc copiii. A fost apreciată activitatea rodnică depusă de mulți profesori în anul trecut la centrele de meditații ce au funcționat în orașul Sibiu.

În sesiune a fost combătută însă cu tărie practica unor profesori ca Ion Bucur de la Școala nr. 15, Constantin Receanu de la Școala medie nr. 3, Iuliu Frătici de la Școala de 8 ani nr. 10, de a ajuta elevii în schimbul unor recompense materiale sub diverse forme, în special în perioada examenelor de admitere. S-ar părea poate că acesta este un lucru neînsemnat. Dar cîte laturi negative cuprinde el, cît rău produce în educarea copiilor ! Se știe că adesea părinții care plătesc astfel de meditații contează mai puțin pe pregătirea elevilor, cît pe faptul că profesorul meditator ar putea fi numit în comisia de admitere ori, cine știe, ar avea relații cu membrii comisiei și astfel va ușura introducerea elevului în școală.

Incurajînd astfel de mentalități retrograde ale unor părinți, acești profesori lipsiți de răspundere, neînțelegînd rosturile vremurilor noastre, n-au renunțat ei înșiși la mentalități și practici cu totul condamnabile. Sesiunea a criticat cu asprime atitudinea acestora propunînd în același timp comitetului executiv să ceară școlilor să organizeze cu cea mai mare atenție meditații pentru elevii rămași în urmă la învățătură, precum și pentru acei ce urmează să se înscrie în școli de grad superior.

Relatînd fapte din viața unor familii pe care le cunosc, o serie de deputați au semnalat preocuparea excesivă a unor elevi pentru lux, pentru o ținută extravagantă, lipsa de respect față de uniforma școlară, predilecția pentru manifestări așa-zis „artistice", dar care nu au nimic comun cu arta adevărată. În parte acest fapt se datorește și părinților care, considerînd că trebuie să se dea copiilor lor posibilitatea de a avea haine frumoase, de a merge la spectacole — într-un cuvînt, de a se bucura de tot ceea ce ei înșiși nu s-au putut bucura în timpurile negre ale stăpînirii burghezo-moșierești — pierd măsura și nu mai țin seama de ceea ce este în folosul copiilor și de ceea ce dăunează educației lor. Este însă, aici, într-o măsură poate și mai mare, vina cadrelor didactice, care au posibilitatea de a-i influența atît pe copii cît și pe părinți. Pe de o parte — au spus deputații — profesorii, diriginții sînt chemați să întărească munca lor de educație estetică a elevilor. Prin lecțiile de literatură, vizite la muzee, prin participarea organizată la spectacole, cadrele didactice pot să dezvolte gustul elevilor pentru frumos, să le formeze priceperea de a discerne ceea ce este valoros din punct de vedere artistic de cea ce este lipsit de valoare. De asemenea, în colaborare cu organizațiile U.T.M., școala trebuie să se îngrijească mai mult de felul cum își petrec elevii timpul liber, să organizeze astfel de activități care să îmbogățească mintea și inima elevilor cu noi cunoștințe despre viață, cu sentimente înalte, nobile. Și tot profesorilor, diriginților, le revine sarcina de a-i îndruma în această privință pe părinți. S-a relevat în sesiune necesitatea unei mai strînse legături între școală și familie, realizarea unei conlucrări permanente între ele. Subliniind că propaganda pedagogică, lectoratele pentru părinți și-au adus aportul la elucidarea multor probleme privind educarea comunistă a copiilor în familie, deputații au arătat totodată că în activitatea unor lectorate mai dăinuie formalismul. Ei au chemat pe directori, pe diriginți, pe profesori să lege mai strîns munca de propagandă pedagogică de problemele concrete ale școlii și ale educației elevilor în familie.

Cei care au luat cuvîntul au scos în evidență necesitatea de a se lucra mai mult cu părinții care dau dovadă de indiferență față de educarea propriilor lor copii și au arătat că în această privință cadrele didactice pot găsi un sprijin larg în persoana deputaților — oameni cu prestigiu în rîndurile populației, cu multă experiență de viață, care pot exercita o mare influență asupra părinților.

Desfășurîndu-se sub semnul exigenței, al înaltei griji pentru problemele școlii, pentru problemele educației comuniste a copiilor, recenta sesiune a Sfatului popular al orașului Sibiu, în care s-au discutat probleme ale muncii educative a școlilor, a arătat o dată mai mult grija care se acordă în statul nostru democrat-popular tinerelor vlăstare. Deputați ca Victor Moldoveanu, Eugenia Sigmireanu, Elfriede Scînteie, Ion Lupea și alții — oameni cu ocupații diferite, cu o pregătire diferită, dar pătrunși cu toții de sentimente puternice de dragoste față de patrie, față de viitorul ei au dezbătut cu spirit de răspundere și cu multă competență problemele puse în discuție. Oamenii școlii prezenți la sesiune au ascultat cu un deosebit interes propunerile lor, care le vor fi, fără îndoială, de mare ajutor în munca lor de instruire și educare a elevilor

B. MOLDOVANU

DE LA CORESPONDENŢI ŞI CITITORI

Excursia, o tradiţie în şcoala noastră

In şcoala noastră excursia a devenit o metodă frecvent folosită de către cadrele didactice pentru instruirea şi educarea elevilor.

In anul şcolar trecut s-au organizat excursii în oraşele Piatra Neamţ şi Bacău, la barajul şi hidrocentrala „V. I. Lenin" de la Bicaz etc. In timpul vacanţei de vară s-a desfăşurat o excursie deosebit de interesantă, cu o durată de 14 zile, care a dat elevilor prilejul să viziteze marile centre industriale din patria noastră.

Şi în anul acesta şcoala noastră s-a preocupat de organizarea excursiilor. Pentru a lămuri elevilor din clasa a XI-a unele probleme din domeniul geografiei R.P.R. şi al geologiei, de exemplu, s-a organizat pentru ei o excursie la dealul Repedea. Aici s-au desfăşurat două lecţii : una de geografie, în cadrul căreia li s-a prezentat elevilor aşezarea geografică a acestei regiuni în raport cu unităţile morfogeografice mari, iar cealaltă de geologie, în care li s-a făcut cunoscut trecutul geologic agitat al acestor locuri. Apoi elevii au trecut la cercetarea regiunii din punct de vedere petrografic şi paleontologic. Trecutul îndepărtat al Repedei s-a putut stabili prin prezenţa unor roci sedimentare.

Foarte instructivă a fost şi excursia făcută la noile centre industriale din Moldova, ridicate în anii puterii populare. Cu această ocazie elevii au vizitat importantele obiective industriale din Oneşti şi Borzeşti, unde au urmărit cu atenţie fazele tehnologice ale procesului de obţinere a sodei şi de distilare a petrolului.

Excursiile organizate de şcoală au contribuit la educarea elevilor în spiritul dragostei faţă de patrie, faţă de oamenii muncii, le-au dat prilejul să vadă cum se traduce în viaţă linia partidului de dezvoltare impetuoasă a economiei. Ei au avut posibilitatea să cunoască noul oraş apărut pe harta ţării — Oneştiul — să vadă noile construcţii din oraşul Bacău etc. Pe lingă bogatul lor caracter educativ, excursiile organizate cu elevii claselor a XI-a contribuie la mai buna pregătire a acestora în vederea examenului de maturitate.

În timpul vacanţei de iarnă elevii şcolii noastre vor face o excursie la Vatra Dornei. Aceasta îi va odihni şi recrea, îmbogăţindu-i în acelaşi timp cu noi cunoştinţe, cu noi impresii de neuitat.

Prof. MARIA TIBA
Iaşi

Intensă activitate obştească

Cadrele didactice de la Şcoala de 8 ani nr. 2 din Piatra Neamţ desfăşoară o intensă activitate obştească Ele ţin conferinţe, prezintă spectacole etc.

In cadrul lectoratului pentru părinţi, de pildă, profesorii şcolii au ţinut în ultimul timp conferinţe cu temele : „Şcoala de 8 ani", „Regimul zilnic al elevilor şi îndatoririle părinţilor", „Relaţiile de prietenie, tovărăşie şi ajutor reciproc dintre elevi". Este de remarcat faptul că la aceste conferinţe participă un număr din ce în ce mai mare de părinţi.

In acelaşi timp, cadrele didactice de la Şcoala de 8 ani nr. 2 din Piatra Neamţ desfăşoară o bogată activitate culturală şi în rîndurile ţăranilor muncitori. Bunăoară, ele au prezentat nu de mult, în satul Vînători, două conferinţe urmate de programe artistice. Li s-a vorbit sătenilor, cu acest prilej, despre viaţa nouă din satele noastre şi despre realizările dobîndite în regiunea Bacău în anii regimului democrat-popular.

TEOFAN MACOVEI
corespondent Piatra Neamţ

O ŞCOALĂ NOUĂ

La Fălcău, în imediata apropiere a şantierelor de exploatare Hirla-Ursărie, în Munţii Bistriţei, s-a înfiinţat de curînd o şcoală care cuprinde două cursuri : unul de zi, pentru fiii muncitorilor forestieri, şi unul seral, pentru pregătirea muncitorilor forestieri.

Un sprijin larg pentru buna desfăşurare a muncii instructiv-educative acordă şcolii întreprinderea forestieră Rosnov. Aceasta a construit o parte din mobilierul necesar claselor, a pus la dispoziţia elevilor o serie de rechizite etc.

La rîndul lor, cadrele didactice, pe lingă munca pe care o desfăşoară in şcoală, duc o bogată activitate culturală la clubul şantierului. Ele prezintă aici informări asupra celor mai importante evenimente interne şi internaţionale, organizează programe artistice etc. De asemenea, cadrele didactice organizează audiţii radiofonice pe şantiere, la locul de muncă al muncitorilor.

V. MOLDOVAN
corespondent

Concerte-lecţii pentru elevi

Filarmonica de stat din Sibiu organizează pentru elevii şcolilor de 8 ani concerte-lecţii menite să-i familiarizeze cu o serie de noţiuni despre muzică. Aceste lecţii-concert se ţin o dată pe lună, duminica — la sediul filarmonicii.

De curînd s-a ţinut prima lecţie, care a avut ca subiect cunoaşterea instrumentelor unei orchestre simfonice. Lectorul s-a străduit să prezinte fiecare instrument cît mai pe înţelesul copiilor. Pentru ilustrarea celor expuse s-a trecut la exemplificări pe grupe de instrumente şi s-au executat două dansuri populare.

Pentru a atrage un număr cît mai mare de auditori şi pentru descoperirea copiilor talentaţi filarmonica a instituit la sfîrşitul acestei lecţii şi un concurs-ghicitoare cu premii.

O. STOIA
corespondent

Cărţi noi în bibliotecile şcolare

Secţia de învăţămînt şi cultură a raionului Lipova acordă o atenţie deosebită completării bibliotecilor şcolilor elementare din raion cu cărţile necesare copiilor, precum şi cu volume de literatură ideologică, politică, pedagogică şi beletristică necesare cadrelor didactice. Numai în anul 1961 au fost distribuite şcolilor elementare din raion, în mod gratuit, peste 3.000 de volume. Printre cărţile distribuite recent se numără, de pildă, „40 de ani de luptă a partidului", „Articole şi cuvîntări" de tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej, „Lenin, scurtă schiţă biografică", „Filozofia marxistă", „Cîntecul Bistriţei" de Elena Mătasă, „Întîlnirea din pămînturi" de Marin Preda etc.

Înzestrarea regulată a bibliotecilor şcolare cu cărţi contribuie în mod simţitor la îmbunătăţirea procesului instructiv-educativ.

FRANCISC WILD
corespondent
Lipova

Pentru ridicarea nivelului de pregătire al profesorilor

Comitetul Sindicatului învăţămînt din Satu Mare acordă multă atenţie ridicării continue a nivelului de pregătire al cadrelor didactice.

Bunăoară, biblioteca sindicatului numără 7.500 de volume. Aici stă la îndemîna cadrelor didactice un bogat material bibliografic care-i ajută să se pregătească temeinic pentru seminariile din cadrul învăţămîntului ideologic.

Tot în acest scop în sala „A. S. Makarenko" se organizează lunar pentru învăţători şi profesori, cu ajutorul cabinetului orăşenesc de partid, consultaţii şi conferinţe. Recent au fost date aici, de exemplu, consultaţii cu temele : „Politica P.M.R. în domeniul învăţămîntului" şi „Marxism-leninismul şi problema naţional colonială".

Cu ajutorul comitetului orăşenesc de partid a avut loc şi o consfătuire pe tema „Cum aplic în lecţii cele însuşite în învăţămîntul politic". Referatele şi discuţiile au contribuit la popularizarea experienţei bune obţinute în această privinţă de cadrele didactice.

N. BURCEA

Profesori, învăţători, educatoare!

O. N. T. CARPAŢI
AGENŢIA BUCUREŞTI

organizează pentru elevi şi studenţi următoarele excursii :

— Pe Valea Prahovei la sfîrşit de săptămînă, cu plecarea sîmbătă d.a., înapoierea duminică seara.
— La Doftana, cu vizitarea Muzeului.
— La Predeal, cu prilejul acestei excursii se vizitează şi Doftana şi Muzeul Peleş din Sinaia.
— În toate staţiunile din Valea Prahovei, cu vizitarea celor mai importante şi interesante obiective turistice.
— La Braşov şi Bran, cu vizitarea oraşului, a noilor construcţii şi a Muzeului Bran.
— Cu autocarele la Giurgiu, avînd în program vizitarea Podului Prieteniei, plimbare cu vaporaşul pe Dunăre şi vizitarea Muzeului raional.
— Cu autocarele pe Valea Oltului şi la Curtea de Argeş, avînd ca obiective vizitarea de monumente ale naturii, monumente istorice, staţiuni şi oraşele de pe traseu.

ÎN VACANŢA DE IARNA se organizează TABERE ŞCOLARE în cabanele de pe Valea Prahovei şi în staţiunile : Sinaia, Buşteni, Timiş, Tuşnad, Călimăneşti şi Govora.

Pentru colectivele de elevi şi studenţi se acordă unele reduceri de preţuri.

Informaţii şi înscrieri la Agenţiile din Calea Victoriei nr. 100 şi b-dul Republicii nr. 68.

În curînd, o dată cu începerea vacanţei de iarnă, mii de elevi ai şcolilor noastre vor porni, cu schiurile pe umăr, asemeni acestor elevi ai Complexului şcolar din Predeal, către culmile înzăpezite ale munţilor.

Învăţători şi profesori!

O. N. T. Carpaţi

organizează tabere şi excursii :

la locurile istorice legate de lupta poporului nostru, precum şi la marile obiective înfăptuite sub conducerea partidului, în anii puterii populare ;

în staţiuni de sporturi de iarnă ;

în staţiuni balneo-climaterice cu sezon permanent ;

la Bucureşti, pentru vizitarea oraşului, muzeelor şi vizionarea de spectacole.

La cerere se organizează excursii cu teme legate de planul de învăţămînt, pentru aprofundarea cunoştinţelor teoretice.

Vă puteţi petrece concediul la Sinaia, Buşteni, Predeal, Pîrîul Rece, Timiş şi alte staţiuni cu profil permanent.

PROPUNERI

Discutînd pe marginea articolului „Opinii despre un manual" semnat de O. Negoiţă în nr. 637 al gazetei noastre, profesorul **Florentin Caţan** de la Şcoala elementară din Calomfireşti, raionul Alexandria, ne scrie că ar fi necesar să se încerce soluţii practice de îmbunătăţire a exprimării elevilor, să se dea îndrumări concrete pentru profesori în ceea ce priveşte metodica lecţiilor de compunere, să se includă în manualul de gramatică compuneri model, să se afecteze în programă ore speciale pentru fixarea deprinderilor de scriere ortografică.

Lector univ. D. Vrabie — Galaţi, scriindu-ne despre practica pedagogică a studenţilor de la Institutul pedagogic de 3 ani din Galaţi, este de părere că practica pedagogică pe care studenţii au făcut-o şi continuă s-o facă la şcolile elementare din oraş nu le oferă posibilitatea familiarizării cu o serie de aspecte ale muncii pedagogice, politice şi culturale din mediul rural în care vor lucra, nu-i introduce în problemele muncii de culturalizare a maselor în cadrul căminului cultural, al caselor de citit, în problemele privind rolul intelectualului în transformările economico-sociale din mediul sătesc, ale legării şcolii de producţie prin posibilităţile pe care le oferă realităţile rurale etc.

Plecînd de la premisa că un contact viu, direct cu aceste probleme — spune tov. Vrabie — ar contribui la o pregătire mai temeinică a viitorilor profesori, considerăm că practica pedagogică continuă de două săptămîni, efectuată pe lîngă diferite şcoli elementare din regiune ar fi mult mai eficientă.

Pentru aceasta, institutele pedagogice şi-ar putea alege anumite şcoli săteşti din diferite raioane ale regiunii în cadrul cărora studenţii şi cadrele didactice să desfăşoare, pe lingă o activitate pedagogică propriu-zisă, potrivită particularităţilor şcolilor săteşti şi o activitate obştească la căminul cultural, în circumscripţii, la casele de citit sau în G.A.C. Toate acestea ar pune în faţa studenţilor un cîmp larg de activitate creatoare.

Practica pedagogică poate fi întregită vara în taberele pentru pionieri şi şcolari unde studenţii pot îndeplini sarcina de instructori superiori.

CONCURS

INSTITUTUL AGRONOMIC TIMIŞOARA, anunţă scoaterea la concurs a postului de conferenţiar la disciplina Zootehnie specială, catedra de Zootehnie specială, poziţia X/4 din statul de funcţiuni.

Doritorii vor înainta în termen de o lună de la data publicării concursului o cerere către Rectoratul Institutului agronomic Timişoara, Piaţa Unirii nr. 1 A, însoţită de următoarele acte : copie legalizată de pe actul de studii, lucrări ştiinţifice într-un exemplar, certificat de caracterizare a activităţii profesionale eliberat de instituţia unde îşi are funcţia de bază, sau recomandarea şefului de catedră dacă funcţionează în învăţămîntul superior, certificat de vechime în muncă eliberat de instituţia unde lucrează, memoriu de activitate didactico-ştiinţifică.

Data concursului se va anunţa ulterior.

Informaţii suplimentare se primesc la Rectoratul Institutului. Telefon 49—53.

Din experiența școlii sovietice

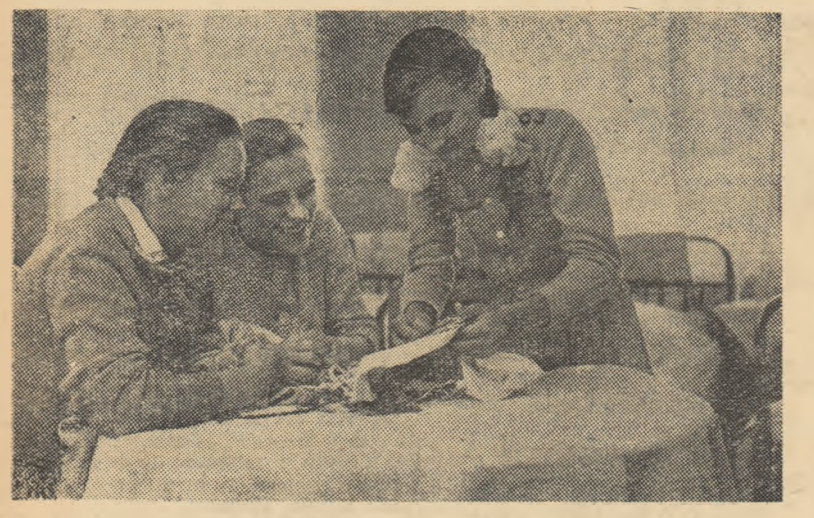

Elevii școlilor sovietice se ocupă mult de înfrumusețarea internatelor, creînd prin aceasta o ambianță cît mai caldă, mai plăcută.

Din munca profesorilor care predau în școlile serale

Profesorii din școlile serale ale Uniunii Sovietice caută să folosească în munca lor metode cît mai potrivite cu particularitățile de vîrstă și psihologice ale elevilor adulți. Colectivele pedagogice din aceste școli sînt convinse că procesul de învățămînt poate fi eficient numai prin legarea sistematică și organică a predării cu producția.

Pentru a reuși să obțină asemenea rezultate, profesorii pleacă de la premisa că este necesar ca ei înșiși să se familiarizeze cu producția. Lucrul acesta le dă posibilitatea să explice legile științelor servindu-se de exemple concrete din practica elevilor.

Antrenarea elevilor înșiși în exemplificarea materialului predat în clasă are o mare importanță instructivă și educativă. Așa cum relatează revistele sovietice de specialitate unii profesori, explicînd lecția nouă, le cer elevilor să ilustreze cele expuse prin fapte cunoscute din munca lor ; alții le dau, cu cîteva zile înainte, teme speciale pentru observații în producție, pentru a putea fi folosite la lecție. O extindere tot mai mare capătă metoda referatelor alcătuite și prezentate de elevi la ore. La o lecție de chimie cu tema „Producția oțelului", bunăoară, un elev care lucrează în această ramură este solicitat să facă o scurtă descriere a cuptoarelor Martin și a muncii la acestea. La lecția de fizică în care se studiază legea conservării energiei, unui elev, operator cinematografic, i se cere să vorbească despre transformarea energiei luminoase în energie electrică și a energiei electrice în energie sonoră.

Foarte mulți profesori de matematică, fizică, chimie, biologie folosesc metoda alcătuirii și rezolvării de către elevi a problemelor cu conținut tehnic legat de producție. Această metodă menține interesul elevilor pentru studiul disciplinei respective, le dezvoltă spiritul de observație și gîndirea creatoare, ajută la însușirea materialului nou încă în cursul lecției

Profesorii sovietici sînt preocupați ca elevii să acumuleze cît mai mult din cunoștințele predate. Pentru a le dezvolta interesul, pentru a le atrage atenția asupra problemelor ce se discută în clasă, profesorii de la una din școlile pentru tineretul muncitoresc din Moscova, de exemplu, formulează cîteva întrebări la care elevii vor trebui să răspundă după ce au ascultat expunerea noului material. Însăși formularea acestora îi determină pe elevi să folosească cunoștințele însușite anterior, să facă legătura cu experiența pe care au dobîndit-o în producție, să se ridice la generalizări, să tragă independent concluzii. Profesorii care predau disciplinele umaniste cer elevilor să-și noteze în caiete planul expunerii noului material concomitent cu desfășurarea lecției. Acest procedeu asigură mai buna fixare a cunoștințelor. La școala tineretului muncitoresc nr. 16 din Ciurbai Nurinsk, regiunea Karaganda, profesorii folosesc cu eficiență așa-numita metodă a „citirii înainte" : înainte de predarea lecției noi profesorul propune elevilor ca timp de 3-5 minute să parcurgă în manual paragrafele ce urmează a fi explicate. Această primă familiarizare cu materialul ușurează în bună măsură urmărirea expunerii și înțelegerea materialului. Unii profesori de literatură și istorie îi îndeamnă pe elevi să alcătuiască tabele cronologice, cerîndule să-și rezerve în caiete pagini anume pentru notarea unor evenimente istorice. Luînd ca punct de plecare un moment important din istorie sau din istoria literaturii, pe măsură ce studiază aceste discipline elevii își notează în caiete, pe filele rezervate diverșilor ani, cele mai importante evenimente social-politice, date biografice ale scriitorilor, date legate de apariția unor opere literare importante etc. În felul acesta ei învață să lege evenimentele literare de cele social-politice. În unele școli li se cere elevilor să aibă caiete de cuvinte necunoscute și cu ortografie complicată, pe care să le folosească la toate lecțiile. La școala pentru tineretul muncitoresc din localitatea Gvardeiskaia, raionul Simferopol, se folosește și metoda recenzării răspunsurilor date de elevii ascultați. În timp ce tinerii chemați la tablă răspund la întrebările profesorului, alții doi din bancă au sarcina de a-și nota observații pe marginea răspunsurilor pentru a le putea prezenta în fața clasei, avînd în vedere că vor fi notați pe baza lor. Această metodă ține concentrată atenția întregii clase

Pentru a-i învăța pe elevi să lucreze eficient cu manualul mulți profesori sovietici citesc în fața clasei textul ce a fost dat spre studiere, comentează unele idei sau paragrafe și le cer să dea din experiența lor exemple concrete care să ilustreze cele citite. Urmează apoi lectura independentă a textului, însoțită de sublinierea ideilor esențiale, după care se trece la aplicarea cunoștințelor — alcătuirea diagramelor, a schemelor, rezolvarea problemelor,

Pentru însușirea cît mai lesnicioasă a cunoștințelor se folosește mult material didactic și chiar unele elemente de joc (de exemplu „excursiile imaginare" în predarea geografiei, „călătoriile în trecut" în predarea istoriei etc.). De asemenea, în munca cu elevii adulți se dovedesc eficiente materialele didactice generalizatoare — tabelele, graficele. Adeseori aceste materiale sînt confecționate chiar de elevi ceea ce ajută la îmbogățirea și fixarea cunoștințelor.

Profesorii sovietici din școlile serale se preocupă mereu de găsirea unor metode eficiente, care să asigure însușirea profundă a materialului predat,

VALENTINA OPREANU

FORMAREA CONCEPȚIEI ATEISTE LA LECȚIILE DE ISTORIE ÎN CLASA A VI-a

Formarea concepției științifico-ateiste a tinerei generații este una din cele mai importante sarcini ale predării istoriei. Cursul de istorie a evului mediu oferă în acest sens condiții deosebit de favorabile, deoarece cuprinde teme privind istoria bisericii creștine și material despre apariția și istoria islamismului și a protestantismului. De asemenea, evul mediu se distinge printr-o religiozitate pregnantă, concepția religioasă despre lume fiind în această epocă concepția dominantă și constituind o încununare a orînduirii feudale. Așa cum arată Engels, dogma bisericească a constituit atunci punctul de plecare și baza oricăror idei și a jucat un rol mult mai mare de cît în orice altă epocă. De aceea, viciile bisericii, ipocrizia, cruzimea și rezistența ei față de tot ce era progresist s-au manifestat în această epocă cu o deosebită acuitate. Metodele de influențare ale religiei asupra oamenilor ignoranți au fost mai brutale și mai primitive decît în timpurile mai tîrzii și de aceea pot fi mai ușor demascate. Această demascare este necesară, deoarece copiilor le vine greu să înțeleagă șiretlicurile folosite astăzi de cler, iar profesorul poate să-i conducă mult mai ușor spre înțelegerea lor ,explicîndu-le fățărnicia și metodele de influențare folosite de biserica evului mediu, metode care au fost cu atît mai elementare cu cît masele erau mai ignorante.

A expune materialul din manual referitor la istoria religiei, a demasca esența ei reacționară nu este o sarcină atît de grea; pentru aceasta, profesorul de istorie nu trebuie decît să fie la curent cu literatura ateistă. Mult mai complicat, dar și mai important este ca profesorul să-și închege într-un sistem totalitatea ideilor ateiste pe care urmează să le expună, deoarece ateismul constă nu numai în negarea lui dumnezeu și în recunoașterea răului pe care-l aduce biserica, ci și în priceperea de a aprecia critic lanțul complicat de idei proprii sistemelor religioase. De aceea, în fața profesorului stă sarcina metodică de a lămuri elevilor conținutul ideilor ateiste într-o formă sistematizată, consecventă din punct de vedere logic, plecînd de la simplu la complex, astfel încît cunoștințele predate să le fie accesibile elevilor, să corespundă vîrstei și nivelului lor de dezvoltare.

Educarea unui ateism conștient constituie una din sarcinile principale ale procesului de educare ideologică și politică a tinerei generații, ale formării concepției marxist-leniniste, comuniste despre lume.

Pentru educarea științifico-ateistă a elevilor este foarte important ca în predarea istoriei să se dea fiecărui eveniment și fapt din trecutul îndepărtat o explicație materialistă. Pe această cale elevii sînt învățați să caute cauzele fenomenelor istorice în realitatea obiectivă, ceea ce capătă un caracter tot mai conștient pe măsură ce deprinderile de explicare materialistă a istoriei devin mai temeinice.

Propaganda ateistă desfășurată de profesor cu prilejul parcurgerii cursului de istorie a evului mediu nu începe pe loc gol. În anul anterior elevii au studiat istoria antică și și-au format o anumită idee despre religia din antichitate. De aceea, studiind cursul nou profesorul are posibilitatea să facă analogii cu istoria antică, legături asociative cu materialul studiat mai înainte. De pildă, în clasa a V-a elevul află despre caracterul istoric al oricărei religii, despre teama pe care o avea omul în fața forțelor necunoscute ale naturii ca una din rădăcinile gnoseologice ale apariției religiei, despre personificarea forțelor naturii, atribuirea unor însușiri umane lucrurilor din mediul înconjurător — cu alte cuvinte copiii au deja o idee asupra faptului că religia este reflectarea fantastică în conștiința oamenilor, a realității înconjurătoare, necunoscute.

Pe de altă parte, printr-o serie de teme prevăzute în programa pentru clasa a V-a elevii capătă o imagine clară despre caracterul de clasă al religiei în societatea împărțită în clase antagoniste și despre neputința, din acea epocă, a maselor populare în fața nedreptății sociale. Tot în clasa a V-a spre sfîrșitul anului școlar elevul întîlnește pentru prima dată problema apariției creștinismului, a cărui istorie confirmă caracterul istoric al religiei, caracterul ei de clasă, reacționar.

Toate acestea trebuie avute în vedere atunci cînd se începe studierea cursului de istorie a evului mediu, care îi oferă profesorului un bogat material pentru propaganda ateistă.

În acest curs problemele religiei sînt analizate aproape la fiecare temă. În mod special sînt studiate cu prilejul predării cunoștințelor privitoare la politica lui Clovis, la aservirea țăranilor, în temele despre islam, despre biserica creștină, despre cruciade, în povestirea despre Jeanne d'Arc, în temele despre războaiele hussite, despre cultura evului mediu, reformă, revoluția din Țările de Jos și cultura din secolele XVI-XVII.

Este important să li se explice elevilor că biserica, ca instituție, nu apare decît în societatea împărțită în clase antagoniste, pentru menținerea puterii clasei dominante și că, în raport cu necesitățile, formele de organizare a bisericii devin treptat tot mai complicate. Astfel, în condițiile orînduirii sclavagiste, în care puterea asupra sclavilor se menținea cu precădere cu ajutorul forței brutale, organizarea bisericii a fost mai puțin complicată decît în orînduirea feudală. În condițiile feudalismului, cînd existau orășeni liberi și s-a menținut o oarecare stratificare a țăranilor liberi, iar iobagii se bucurau de o oarecare libertate, forța brutală nu a mai fost suficientă. Clasa dominantă a fost nevoită să apeleze la o organizație bisericească mai complicată, pentru a influența mai eficace masele asuprite în scopul menținerii și consolidării puterii. E vorba de o complicare a procesului de organizare a bisericii manifestat și în structura ei ierarhică, în unirea instituțiilor bisericești sub conducerea papei, în crearea mînăstirilor și a ordinelor.

O deosebită importanță capătă explicarea materialistă a apariției islamismului. Trebuie arătat că acesta s-a format ca un sistem religios de idei în strînsă dependență de relațiile sociale ale arabilor, mai precis, în urma descompunerii orînduirii gentilice, a apariției aristocrației și a necesității unirii triburilor arabe. Monoteismul care a înlocuit divinitățile păgîne a constituit mijlocul ideologic de reunire a arabilor și de formare a statului arab unit. Prin urmare, se dezvăluie că și această religie are un caracter istoric și totodată se arată rolul ei de slujitoare a clasei dominante. Profesorul va atrage atenția elevilor asupra ritualurilor reacționare proprii islamismului și care încă se mai mențin acolo unde această religie este răspîndită.

Este util să se arate că islamismul a menținut elemente ale altor religii și, prin aceasta, să se sublinieze caracterul comun, rolul de clasă al diferitelor sisteme religioase.

Atunci cînd se vorbește despre nivelul înalt al culturii dintr-o serie de țări ale Califatului Arab, acest fenomen nu trebuie legat de islamism, ci este important să se sublinieze că dezvoltarea culturii nu este legată de religia musulmanilor, ci de dezvoltarea socială a acestor țări. În multe din țările în care biserica musulmană a fost dominantă, cultura se dezvolta încet, în funcție de condițiile locale ale dezvoltării sociale.

I. I. LERNER

(Extrase din articolul publicat în „Propodavanie istorii v škole", 1961).

Vocea și dicțiunea pedagogului

Există profesori a căror voce sună liber, pasionant, cald cu o sinceritate care cucerește. Elevii îi ascultă cu respirația taiată, căci acești profesori știu să le transmită cu o intonație deosebită sentimentele, convingerile lor, să le trezească dragostea față de tot ce este minunat.

Dar, din păcate, un număr destul de însemnat de profesori nu acordă atenția cuvenită vocii lor și nu se străduiesc să-și desăvîrșească această prețioasă armă, care are o influență atît de însemnată asupra elevilor. Cîteodată ritmul vocii profesorului este atît de accelerat, încît elevii nu mai pot urmări ideile expuse în timpul lecțiilor. Altădată pedagogul pronunță cuvintele nedeslușit, vorbește atît de încet încît elevii din ultimele bănci nu aud mai nimic.

Unii profesori consideră că este necesar să ridice vocea prea mult, uneori pînă la strigăt. Această ridicare artificială a vocii, lipsa de timbru obosește atenția copilului, pe care îl enervează. Școala trebuie să îndrumeze astfel pe profesori încît copiii să le înțeleagă vocea ușor, fără efort. Profesorul este obligat să predea materialul cît mai frumos, cît mai emoționant.

Poate că nu ar strica să se organizeze cursuri pentru cititul artistic și cercuri unde se poate învăța tehnica vorbirii.

Profesorul trebuie să manifeste o permanentă grijă pentru păstrarea și perfecționarea propriei sale voci care, ca și lecția, trebuie să fie frumoasă.

G. MIHEEV
inspector școlar din R.S.S. Tătară

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA : București. Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Tiparul : Combinatul Poligrafic Casa Scînteii. Piața Scînteii București.